

Samen meer **impact**.

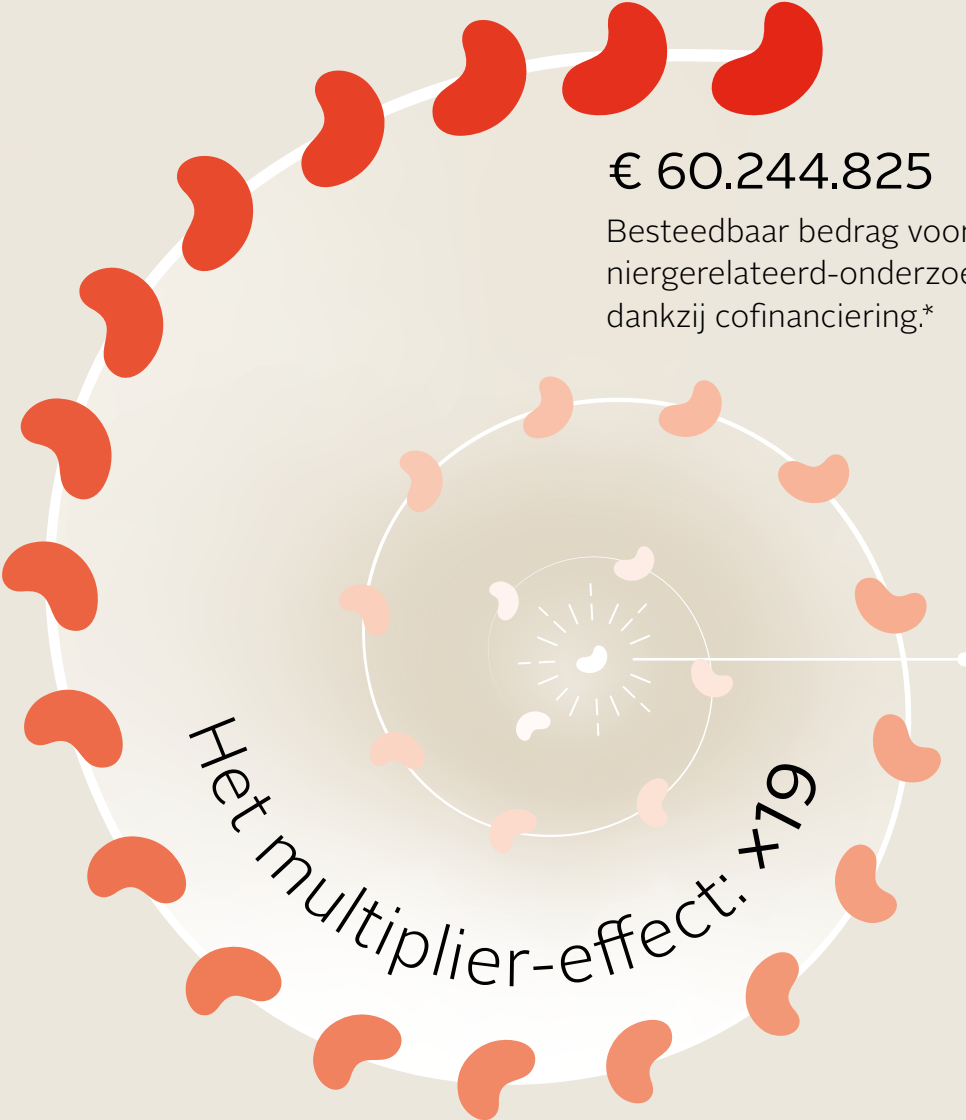
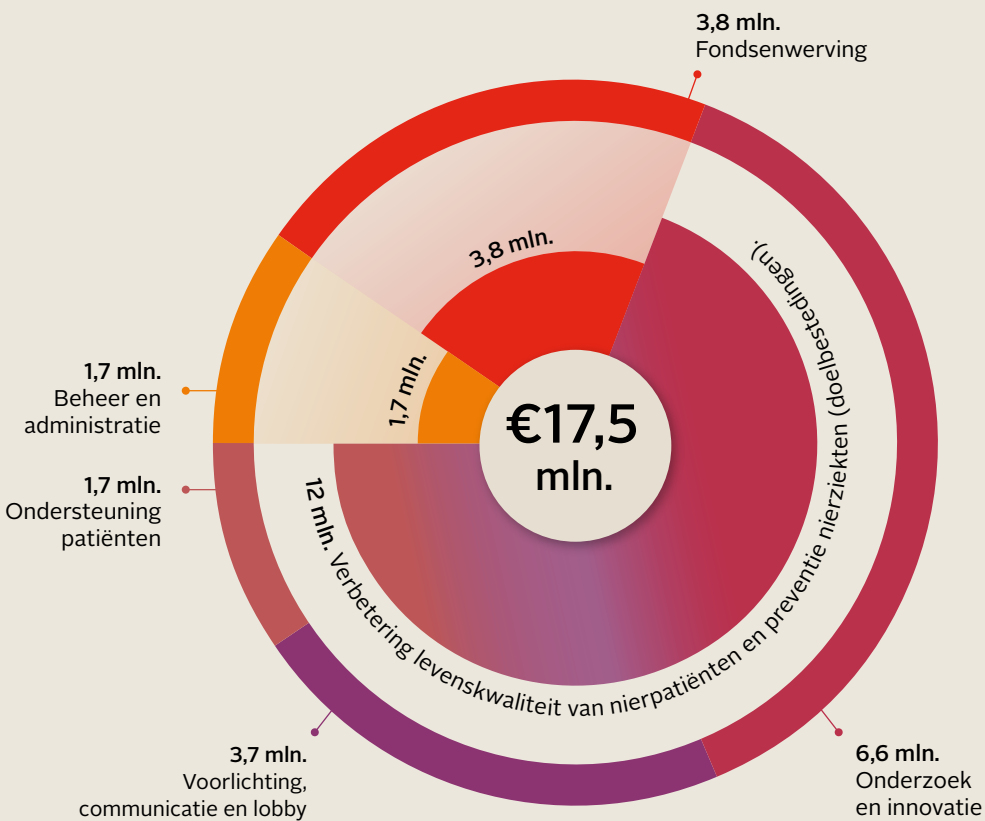
Jaarverslag Nierstichting 20**22**

Inhoudsopgave

Samenvatting jaarverslag 2022	4
Voorwoord	7
Van de Raad van Toezicht	10
Bestuursverslag	13
1 Over de Nierstichting	15
2 Resultaten 2022 en vooruitblik	17
2.1 Gezonde nieren	17
2.2 Nierfunctievervangende technologie	24
2.3 Donatie en transplantatie	27
2.4 Kinderen	30
2.5 Leven met een nierziekte	31
2.6 Beter behandelen	34
2.7 Kernactiviteit fondsenwerving	34
2.8 Kernactiviteit onderzoek	41
3 Organisatie en bedrijfsvoering	43
3.1 Organisatie en medewerkers	43
3.2 Bedrijfsvoering	48
Jaarrekening 2022	57
4 Jaarrekening 2022	59
4.1 Jaarrekening 2022	60
4.2 Kasstroomoverzicht	62
4.3 Grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening	63
4.4 Toelichting op de balans per 31 december 2022	70
4.5 Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022	76
4.6 Kostenverdeelstaat	84
4.7 Onafhankelijke controleverklaring	86
4.8 Financieel overzicht vijf jaar Nierstichting	89
4.9 Begroting 2023	90

Samenvatting jaarverslag 2022

Totale uitgaven

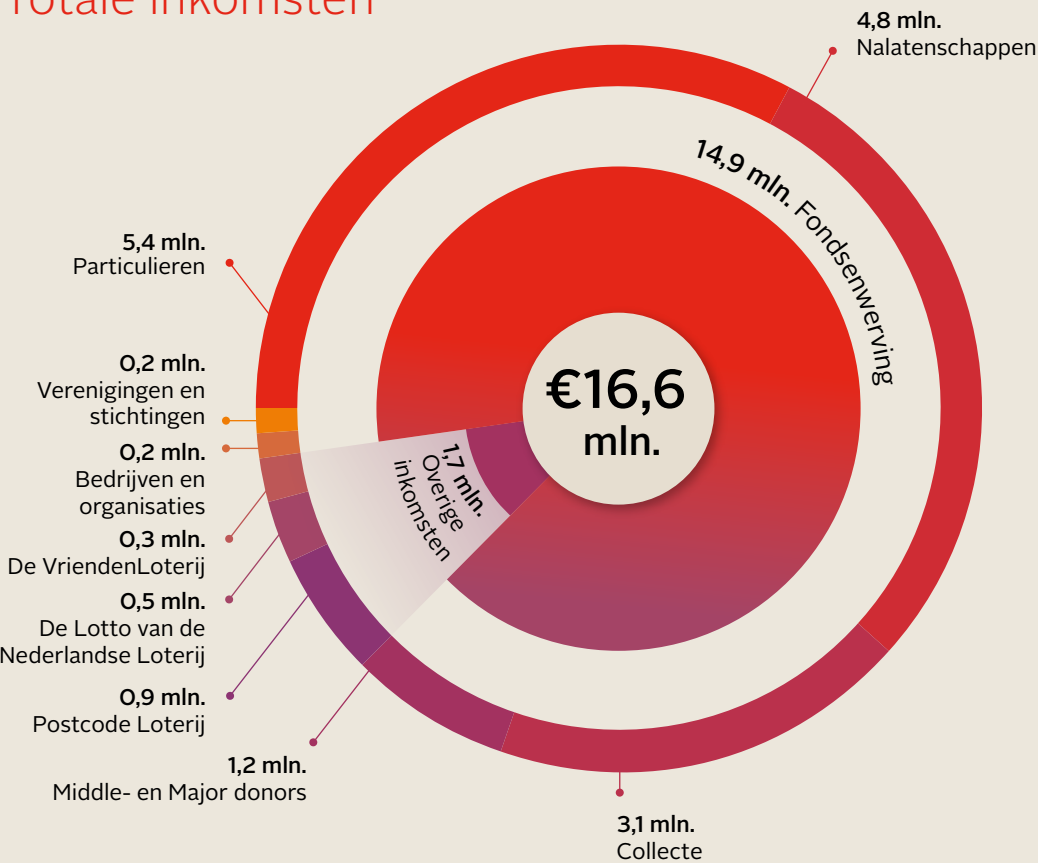
De Nierstichting als **aanjager**

In 2022 hebben we totaal **€ 3.109.131** geïnvesteerd in verschillende projecten en consortia. Door cofinanciering en samenwerkingen leverde dit een totaal besteedbaar bedrag op van **€ 60.244.825** voor niergerelateerd-onderzoek en innovatieprojecten. Dat is ruim 19 keer zo veel: vandaar het multiplier-effect.

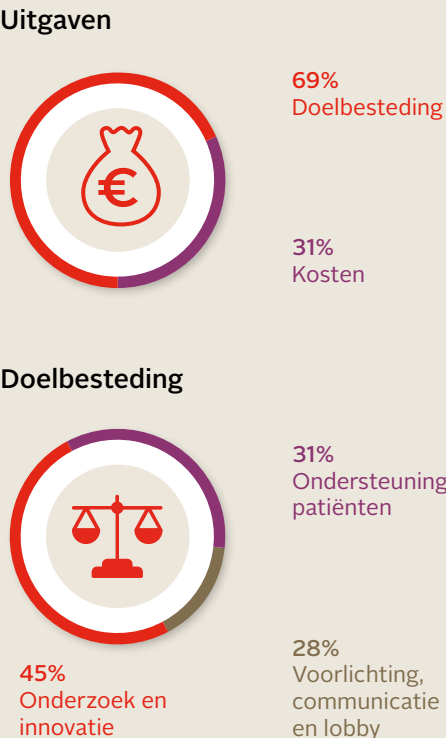
€ 3.109.131
Nierstichting investering

*Het multiplier-effect wordt bereikt in samenwerking met onze partners. Zo kunnen we gezamenlijk meer geld besteden aan hetzelfde doel om meer impact te realiseren. Oa. bij Check@Home werken we samen met de Hartstichting en het Diabetesfonds.

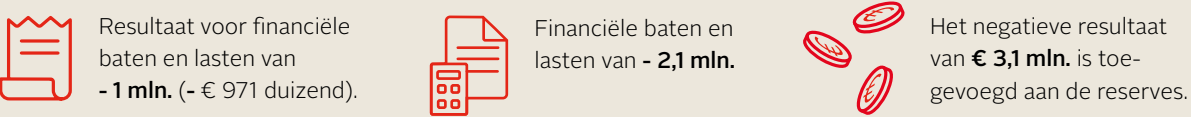
Totale inkomsten

Verdeling doelbesteding

Resultaat 2022

Medewerkers

Voorwoord

Met enige opluchting lieten we begin 2022 de coronaperiode achter ons. We kregen weer ruimte om elkaar te ontmoeten en samen te werken aan onze missie: gezonde nieren voor iedereen. Maar COVID-19 liet wel haar sporen na.

Een deel van de nierpatiënten en hun naasten ervaarden aanhoudend beperkingen omdat zij waakzaam bleven voor de risico's van COVID-19. Onderzoeken die vertraging hadden opgelopen tijdens de pandemie, kwamen gelukkig weer op gang. Maar het aantal nieuwe projectaanvragen in 2022 bleef achter; mogelijk doordat de achterstanden in de zorg zoveel capaciteit van arts-onderzoekers vroegen, dat nieuwe onderzoeken minder prioriteit kregen.

Op KOERS naar meer impact

Intern zetten de Nierstichting en de Nierpatienten Vereniging Nederland (NVN) een flinke stap op het pad van de gezamenlijke KOERS die we in 2021 al hadden ingezet. In 2022 werkten we voor het eerst samen aan vijf inhoudelijke thema's om onze ambities waar te maken; een zesde thema zit in de pijn. Ook hebben we de nieuwe organisatie-inrichting voorbereid die per 1 januari 2023 is geïmplementeerd. Medewerkers van de Nierstichting en de NVN werken sindsdien samen in zogeheten expertiseteams. Uiteindelijk moet onze KOERS uitgroeien tot een veel bredere beweging, omarmd door alle partijen in en rond het hele nefrologisch netwerk. De Nierstichting en de NVN delen namelijk de diepe overtuiging dat brede samenwerking meer impact creëert in de toekomst: meer preventie van nierziekten, betere behandelingen en sneller herstel van (donor)nieren.

Samenwerking: meer impact dan ooit

Die overtuiging, dat je samen sneller en meer impact bereikt, motiveerde de Nierstichting om zelf innovatief te werk te gaan. Geld ophalen en rechtstreeks uitgeven aan zogeheten doelbestedingen (onderzoek, voorlichting en ondersteuning) is eerzaam, maar begrenst ook onze slagkracht. Voor echt meer impact zijn grotere en complexere onderzoeks- en innovatieprojecten nodig. Die kosten veel meer geld. En vereisen veel meer samenwerking, internationaal en publiek-privaat.

Daarom hebben medewerkers van de Nierstichting in 2022 actief ingezet op het aangaan van samenwerkingsverbanden op voor ons relevante thema's:

- Binnen het samenwerkingsverband Check@home zet de Nierstichting samen met de Hartstichting, Diabetes Fonds en Dutch CardioVascular Alliance in op het vroeger opsporen van chronische nierschade, diabetes type 2 en hart- en vaatziekten. Uiteindelijk zou iedereen in Nederland in een bepaalde risico- of leeftijdsgroep thuis zelf moeten kunnen testen of er sprake is van deze aandoeningen. Zo willen we de ziektelast de komende tien jaar met 25% verlagen. Dit initiatief is mede mogelijk gemaakt door een subsidie van de Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).
- Mede op initiatief van de Nierstichting is het NXTGEN HIGHTECH-programma tot stand gebracht. Samen met twaalf bedrijven en drie kennisinstellingen werken we aan het ontwikkelen en opzetten van productielijnen voor hightech apparatuur voor toepassing in kunstorganen. In 2022 heeft het NXTGEN HIGHTECH-programma hiervoor een toekenning uit het Nationaal Groeifonds ontvangen. De activiteiten binnen dit programma dragen bij aan de ontwikkeling van de Neokidney (voorheen: draagbare kunstnier). Voor die Neokidney is daarnaast een zeer succesvolle financieringsronde afgesloten, waarmee de klinische testen in 2023 zijn te financieren.
- In 2022 startte het consortium PRIME-CKD, dat bio-markers gaat opsporen ten bate van medicatie-op-maat, bescherming van de nierfunctie en preventie van bijwerkingen. Hierin participeren de Nierstichting, het Europese EKHA, elf academische instellingen, het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen en bedrijven. Het Europese subsidieprogramma HORIZON financiert PRIME-CKD (totaalbudget € 9,9 miljoen). Mede dankzij onze deelname is PRIME-CKD gehonoreerd.
- Voor de twee thema's Kinderen en Donatie & Transplantatie is een routekaart ontwikkeld en zijn netwerken in stelling gebracht. Dit moet gaan leiden tot grote samenwerkingsprojecten in 2023.
- Binnen de Alliantie Voeding voor de Gezonde Generatie (AVGG) werkt de Nierstichting samen met Diabetes Fonds, Hartstichting, MLDS en strategische partners aan een gezondere voedselomgeving, opdat elk kind in Nederland in 2040 gezond eet en drinkt. In 2022 liet de Superlijst Gezondheid (van de AVGG in samenwerking met de stichting Questionmark) zien dat ongezonde producten nog altijd de boventoon voeren in supermarkten. Daarop heeft het ministerie van VWS nieuwe wetgeving en maatregelen aangekondigd en krijgen gemeenten meer bevoegdheden om ongezonde voedselaanbieders te weren.

Zoals in onze jaarrekening staat (zie **Hoofdstuk 4**), besteedden we in 2022 zelf ruim € 6,6 miljoen aan onderzoek. En het is ons gelukt het budget voor projecten vele malen te vermenigvuldigen doordat we investeerden in samenwerking en betrokkenheid van (publieke en private) stakeholders bij innovaties en doorbraken. We ondersteunden bijvoorbeeld een crowdfundingactie en financieringsronde voor de ontwikkeling van de Neokidney; dat leverde in totaal maar liefst € 11,9 miljoen aan investeringen op. Zo maak je samen écht meer impact.

2023: verder richting gezonde nieren voor iedereen

In 2023 werken we verder aan ons vliegwieltje voor impact. Intern gaan we door met de inhoudelijke implementatie van onze gezamenlijke KOERS en de integratie van werkzaamheden van de Nierstichting en de NVN. Daarnaast zetten we in op het creëren van een nefrologisch netwerk met alle stakeholders in de Nederlandse nefrologie. Met als uiteindelijk doel: gezonde nieren voor iedereen en een beter leven voor nierpatiënten.

Langs deze weg wil ik iedereen die de Nierstichting steunt en ons vertrouwen geeft hartelijk danken.

Bussum, 15 mei 2023

Tom Oostrom

Directeur Nierstichting

Van de Raad van Toezicht

2022 was het jaar waarin Nederland – en daarmee ook de Nierstichting – de coronapandemie achter zich kon laten en de organisatie weer alle energie kon richten op het doel: gezonde nieren voor iedereen.

Verschillende onderwerpen zijn in 2022 in de Raad van Toezicht (RvT) besproken. Enerzijds ging het om de formele wettelijk vastgelegde zaken, zoals het jaarplan, de begroting en de jaarrekening. Anderzijds om belangrijke strategische onderwerpen waar de Nierstichting mee te maken kreeg.

Een belangrijk thema in 2022 was de intensivering van de samenwerking tussen de Nierstichting en de Nierpatiënten Vereniging Nederland (NVN). Deze beweging is onderdeel van de gezamenlijk KOERS en heeft als doel meer impact te realiseren. De patiënten en hun behoeften zijn daarbij het vertrekpunt. Centraal daarbij staan onder andere de krachtenbundeling in het netwerk en gezamenlijke expertiseteams. De KOERS kreeg aandacht in alle RvT-vergaderingen van 2022. Ook op de jaarlijkse strategiedag werd hieraan (in aanwezigheid van de directeur en het bestuur van de NVN) veel aandacht besteed.

De RvT stelde vast dat er op alle niveaus sprake is van een constructieve samenwerking tussen de Nierstichting en de NVN, die gericht is op het realiseren van de beoogde missie en doelstellingen. De RvT heeft grote waardering voor de inzet van allen in 2022, in het bijzonder de betrokken medewerkers.

De Nierstichting was in 2014 initiator van de ontwikkeling van een draagbare kunstnier. In de stichting Neokidney is dit project verder tot ontwikkeling gekomen, mede dankzij de cofinanciering van een aantal grote

zorgverzekeraars. De (financiële) verantwoordelijkheid is inmiddels overgedragen aan de stichting, waarin de Nierstichting zitting heeft. Gezien het belang, voor nierpatiënten, van goede borging van de verdere ontwikkeling van de Neokidney, blijft de RvT actief betrokken bij deze ontwikkeling. Ook in 2022 zijn wij daarom periodiek geïnformeerd over de voortgang en stand van zaken. Door de bijdrage van diverse grotere en kleinere investeerders (uit onder andere een geslaagde crowdfundingactie) komt deze belangrijke innovatie voor nierpatiënten een flinke stap dichterbij.

Op de verschillende vergaderingen bespraken we de diverse samenwerkingsverbanden, die de Nierstichting stimuleert en organiseert ten bate van uiteenlopende thema's (van preventie tot nierfunctievervangende behandeling). De RvT is blij met de toenemende samenwerkingen (zowel internationaal als publiek-privaat) omdat die meer impact gaan opleveren.

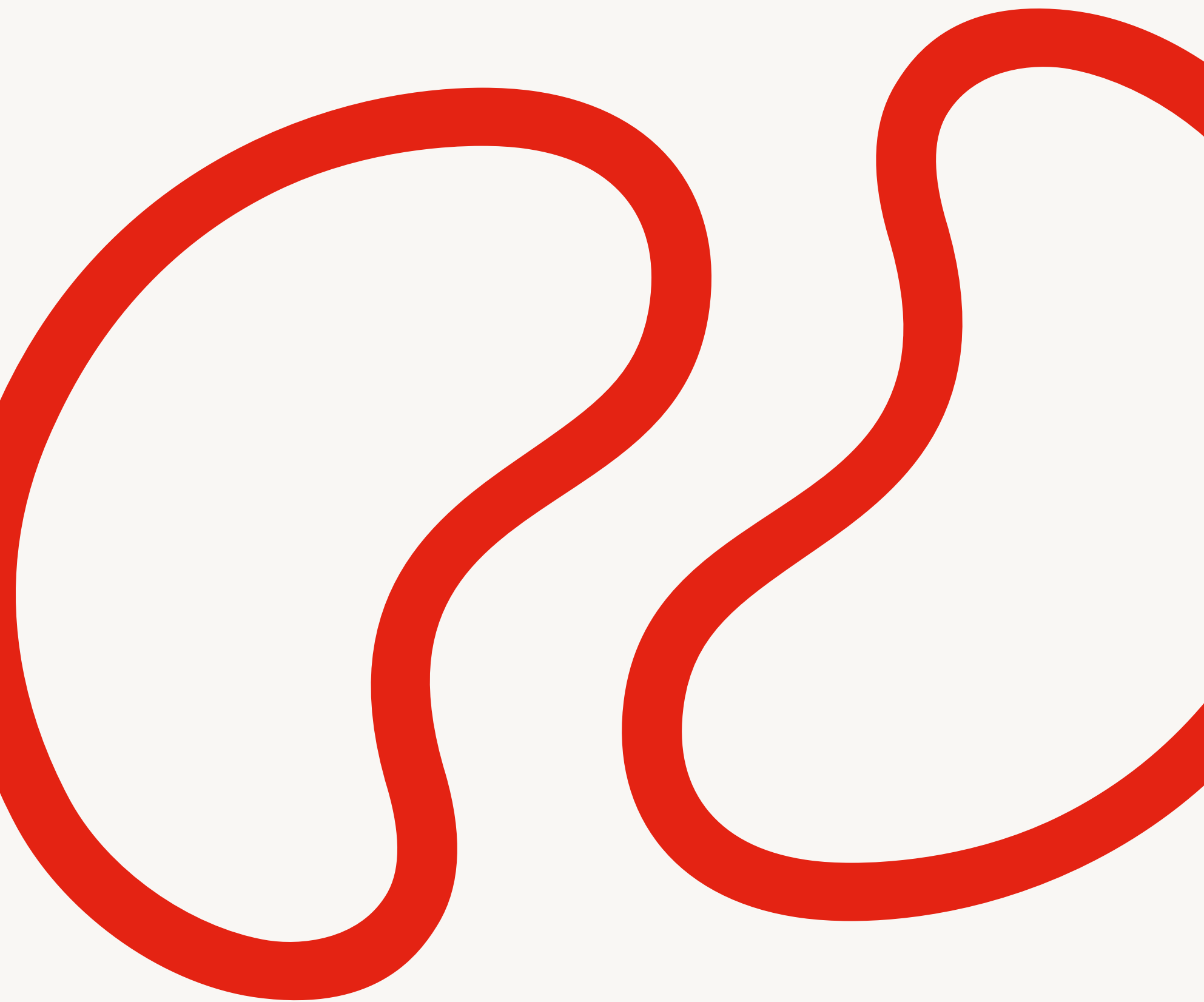
De Raad van Toezicht heeft in 2022 twee nieuwe leden verwelkomd.

Mr. Elmira Baghery volgde mr. Caroline van Gent op (juridische profiel). Caroline van Gent was aan het einde van haar termijn en niet meer herbenoembaar. Wij danken haar voor haar inzet. De vacature maatschappelijk profiel, ontstaan na het overlijden van Marlies Pernot, is ingevuld door Sandy Kalisingh MSc..

De Raad van Toezicht dankt – behalve alle medewerkers – ook alle donateurs, partners, zorgprofessionals, wetenschappers en ambassadeurs voor hun inzet in 2022.

Bussum, 15 mei 2023

Piet Batenburg
Voorzitter Raad van Toezicht

Bestuursverslag

1

Over de Nierstichting

De Nierstichting werkt samen met de Nierpatiënten Vereniging Nederland (NVN) aan de realisatie van haar droom: een toekomst met zo min mogelijk nierziekten, waarin mensen met een nierziekte zoveel mogelijk het leven kunnen leiden waar zij zelf voor kiezen.

We werken aan innovatieve oplossingen om nierziekten in de toekomst te voorkomen, beter te behandelen en te genezen. Ook zetten we ons in voor meer donornieren en een betere kwaliteit van leven van nierpatiënten. Kinderen met een nierziekte krijgen onze speciale aandacht.

Samen op KOERS

Sinds 2021 bundelen de Nierstichting en de NVN hun krachten in een gezamenlijke strategie KOERS om meer impact te bereiken.

Dit zijn onze gezamenlijke ambities:

- In 2030 is het aantal nieuwe patiënten dat een nierfunctie-vervangende behandeling nodig heeft, gedaald met minstens 20 procent ten opzichte van 2020.
- In 2030 is de persoonlijke levenskwaliteit voor elke patiënt met chronische nierziekte aanzienlijk verbeterd ten opzichte van 2020.
- In 2040 is het aantal mensen met chronische nierschade met een derde gedaald ten opzichte van 2020.

Vliegwiel voor meer impact

We willen KOERS laten uitgroeien tot een brede beweging, omarmd door alle partijen in en om het nefrologisch netwerk. Want: samen hebben we meer impact. Om de kansen van samenwerking te verzilveren, moet je scherp weten waar je eigen kracht ligt en waar je die van de ander aanvult. De kracht en focus van de NVN zitten in het kennen van de behoeften en het ondersteunen van nierpatiënten bij het leven met een nierziekte, via informatie, praktische hulp, psychosociale- en maatschappelijke ondersteuning. De Nierstichting is sterk in het stimuleren van en bijdragen aan innovatie voor de preventie, behandeling en genezing van nierziekten. Binnen elk van de thema's ontmoeten en versterken onze krachten elkaar. Dat is het vliegwiel voor meer impact.

Om onze ambities waar te maken, werkten de Nierstichting en de NVN in 2022 samen aan vijf thema's (zie **Hoofdstuk 2**). Ook hebben we onze mensen en middelen meer en meer gezamenlijk ingezet: we startten met de implementatie van een gezamenlijke organisatie-inrichting. Zo maken we beter gebruik van elkaars expertise, versnellen we processen en ronden we meer projecten succesvol af. Daar gaan we in 2023 mee verder. En we onderzoeken de kansen en uitdagingen van een volledig samengaan (zie **Hoofdstuk 3**).

Ons werk is harder nodig dan ooit

Ongeveer 1,7 miljoen mensen in Nederland hebben nierschade. Een groot deel daarvan weet dit niet. In 2016 was nierschade nog doodsoorzaak nummer 16. Als we niets doen, is het in 2040 doodsoorzaak nummer 5. Met onverteerbare gevolgen voor mensen die met nierziekte te maken krijgen en met onbetaalbare zorgkosten.

Nierschade gaat nooit over. Mensen met chronische nierschade weten vaak niet dat ze dit hebben en zien zichzelf ook niet als nierpatiënt. Ze merken de impact op hun leven nog niet, maar lopen wel een sterk verhoogd risico op nierfalen en vroegtijdig overlijden door hart- en vaatziekten. Heb je eenmaal nierfalen, dan is de impact op het leven immens. Je hebt dan dialyse of een transplantatie nodig om in leven te blijven. Dit lot treft bijna 18.000 mensen in Nederland. En elk jaar komen er 2.000 mensen bij. Mensen met nierfalen zijn dus bezig met overleven in plaats van leven. De Nierstichting zet alles op alles om daar verandering in te brengen.

2

Resultaten 2022 en vooruitblik

Om de missie en ambities te realiseren (zie **Hoofdstuk 1**) werkt de Nierstichting samen met de NVN aan vijf thema's: Gezonde nieren, Nierfunctie-ervangende technologie, Donatie en transplantatie, Kinderen en Leven met een nierziekte.

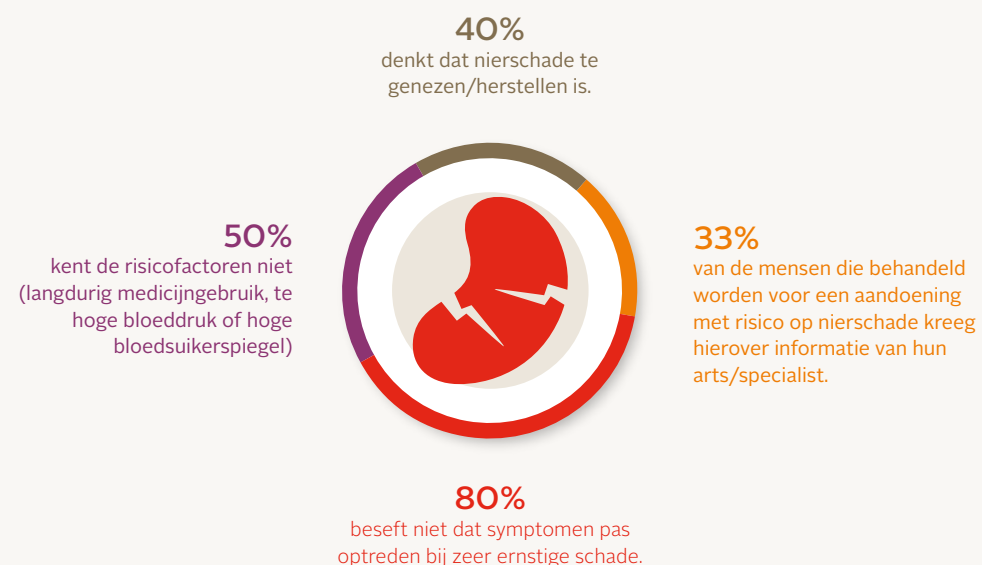
Elk van deze thema's is in 2022 volgens de methode van Theory of Change uitgewerkt. Ook intensiverden we de creatie van een netwerk van partijen die kunnen optrekken bij de realisatie van de themadoelen. Een zesde thema is in ontwikkeling: Beter behandelen.

In 2022 hebben we ons gezamenlijk ge(her)organiseerd (zie **Hoofdstuk 3**) rond deze thema's. We kiezen ervoor om vanaf nu per thema te rapporteren en een vooruitblik te werpen op 2023. De traditionele kernactiviteiten van de Nierstichting (voorkomen, genezen, behandelen, patiënten-ondersteuning, onderzoek en fondsenwerving) maken nog steeds onderdeel uit van ons werk; resultaten hiervan zijn – waar relevant – opgenomen onder elk thema. Fondsenwerving en onderzoek maken de uitvoering van de thema's mogelijk. Deze hebben we nog als kernactiviteiten opgenomen in 2.7 en 2.8.

2.1 Gezonde nieren

Als we willen voorkomen dat steeds meer mensen chronische nierschade oplopen, moeten we de urgentie van gezonde nieren op de kaart zetten en aandacht besteden aan gezonde leefstijl en het vroegtijdig opsporen van nierschade. Van nierschade merk je namelijk lang niets. Daardoor is een groot deel van de mensen met nierschade nu nog niet in beeld.

Kennis over **nierschade** in Nederland.

Minder zout
Ook in 2022 voerden we onder Nederlands publiek een bewustwordings-campagne over het belang van minder zout eten. En dat blijven we doen. We zien aan de data dat hoe hoger de kennis is, hoe positiever men staat ten aanzien van een mogelijke gedragsverandering. (Bron: MWM² onderzoek 2022)

79%

verwacht dat je nierschade merkt voordat er ernstige schade is, 14% denkt dat je niks merkt.

38%

weet redelijk tot goed wat ze kunnen doen om nieren gezond te houden.

77%

denkt dat nierschade redelijke tot grote impact heeft op je leven.

75%

denkt dat nierschade iedereen kan overkomen.

50%

heeft geen uitgesproken mening of weet niet hoe groot de kans is om zelf nierschade te krijgen.

95%

is waarschijnlijk tot zeker bereid iets te veranderen in leefstijl om nierschade te voorkomen.

37%

zeft regelmatig tot altijd rekening te houden met voorkomen van nierschade.

Bron: MWM²

Chronische nierschade wordt ook niet ervaren als een serieuze aandoening terwijl het, indien niet onderkend, uiteindelijk enorme impact gaat hebben op kwaliteit van leven. Het algemene publiek heeft beperkt kennis van het belang van gezonde nieren en de preventiemogelijkheden; ook onder zorgverleners is dit voor verbetering vatbaar.

Ambitie & aanpak

Concreet wil de Nierstichting bereiken dat in 2040 er 30% minder mensen met nierschade zijn dan in 2020, en 20% minder mensen met nierfalen. In 2030 willen we de ziektelast door chronische nierschade met 25% laten afnemen ten opzichte van 2020.

We gaan dit doen door meer mensen bewust te maken van de omvang en urgentie van chronische nierschade en hen te helpen nierschade te voorkomen. Ook gaan we ons ervoor inzetten dat meer Nederlanders zoutbewust gaan eten en voldoen aan de zoutnorm (maximaal 6 gram per dag). Daarnaast willen we chronische nierschade vroeger opsporen en adequaat behandelen.

De onderzoeksprioriteit voor Gezonde nieren is vroege opsporing en adequate behandeling van chronische nierschade en nierziekte.

Resultaten 2022

Onderzoek

Start Check@home

In februari 2022 heeft NWO het onderzoeksconsortium Check@home formeel toegekend, mede dankzij cofinanciering die de Nierstichting toezegde in 2021 en toekende in 2022.

De Nierstichting werkt voor Check@home samen met de Dutch Cardiovascular Alliance (DCVA), de Hartstichting en het Diabetes Fonds, om te komen tot een landelijk screeningsaanpak voor vroege opsporing van nierschade, diabetes en hart- en vaatziekten bij alle inwoners van Nederland tussen 50 en 75 jaar. De Nierstichting is ook nauw betrokken bij de voorbereidingen van het grootschalige onderzoek.

Dit is een vervolg op het succesvolle Niercheck-project van de Nierstichting en UMC Groningen, waar de Nierstichting € 823.709 aan heeft bijgedragen; het totale project bedraagt € 7,6 miljoen.

Medicatie op maat: PRIME-CDK

In 2022 startte het consortium PRIME-CKD. Hierin participeren de Nierstichting, het Europese EKHA, elf academische instellingen, het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen en bedrijven. PRIME-CKD wil biomarkers vinden waarmee je kunt voorspellen wie op welke manier reageert op bestaande medicatie tegen nierschade. Doel is om patiënten uiteindelijk medicatie-op-maat te bieden, zodat we de nierfunctie optimaal beschermen en bijwerkingen voorkomen. PRIME-CKD gaat onder meer aan de slag met

SGLT2-remmers. **Recent is aangetoond** dat die de achteruitgang van de nierfunctie kunnen stoppen en hartfalen en sterfte kunnen voorkomen.

PRIME-CKD wordt gefinancierd door het Europese subsidieprogramma HORIZON; het totale budget bedraagt €9,9 miljoen over vijf jaar. Nierstichting was medeaanvrager en trekker van communicatie vanuit het onderzoeks-consortium; mede dankzij onze deelname is PRIME-CKD gehonoreerd.

Nieuw onderzoek: AI voor meer medicatieveiligheid

Ziekenhuisapotheker en datawetenschapper drs. Joanna Kłopotowska (Amsterdam UMC) gaat een medicatiesysteem opzetten dat de medicatie-veiligheid verbetert van kwetsbare patiënten met meerdere chronische aandoeningen, zoals nierpatiënten. Het beoogde systeem leert zelf wat goed gaat en wat er beter kan, op basis van gegevens over medicijngebruik van individuele patiënten. Dat kan met artificiële intelligentie. Het project heet LEAPfROG. Kłopotowska ontvangt hiervoor van NWO totaal € 1,6 miljoen. De Nierstichting is cofinancier en droeg € 100.000 bij vanuit het PIONIER+-programma.

Nieuw onderzoek: vroege opsporing IgA-nefropathie

IgA nefropathie is een ernstige nierziekte die bij een deel van de patiënten leidt tot nierfalen. Diagnose is lastig en er is nog veel onduidelijk over het ontstaan en verloop van de ziekte. Raphael Duivenvoorden (Radboudumc) wil betere diagnosemethoden ontwikkelen en aanknopingspunten vinden voor behandeling van IgA-nefropathie. Het project Beat IgA Nephropathy kan starten dankzij cofinanciering van de Nierstichting samen met een crowdfunding-actie ondersteund door het Radboudumc. De Nierstichting draagt € 100.000 bij uit het PIONIER+-programma. De crowdfunding loopt nog: het doel is € 382.500 in te zamelen. Daarvan was eind 2022 al € 252.000 opgehaald.

Strategische samenwerking & lobby voor impact

Samen met andere goede doelen

De Nierstichting heeft samen met de Hartstichting, het Diabetes Fonds en NIPED het 'Goede Doelenpakket' ontwikkeld. Het bevat een uitgebreide versie van de Persoonlijke Gezondheidscheck, die bedrijven als preventief medisch onderzoek kunnen inzetten voor hun personeel. Tien procent van de opbrengst gaat naar de gezondheidsfondsen.

Samen met preventieve, eerstelijns- en tweedelijnszorg

Optimale eerstelijnszorg bij chronische nierschade is uitermate belangrijk om progressie te voorkomen. Daartoe behoort ook: goede samenwerking tussen huisartsen en praktijkondersteuners, ziekenhuizen en apothekers. De Nierstichting heeft samen met experts op het gebied van nefrologie, screening, eerstelijnszorg en preventie gewerkt aan een visie en concrete plannen om nierschade beter op de agenda te krijgen van de overheid, de politiek, de zorg en burgers zelf. Op basis hiervan werken we in 2023 verder aan een aanpak om optimale eerstelijnszorg hoger op de agenda te krijgen.

Samen met patiënten, (para)medici, onderzoekers en bedrijven Gezonde Nieren Diner

Op dinsdag 4 oktober 2022 organiseerde de Nierstichting het Gezonde Nieren Diner met als thema: 'Nierschade, een serieus probleem voor de volksgezondheid'. Patiënten, nefrologen, diëtisten, huisartsen, onderzoekers, voedingsproducenten, (voedings)experts en financiers gingen met elkaar in gesprek over het belang van gezonde nieren. Alle deelnemers vonden het belangrijk het publieke bewustzijn rond chronische nierschade te vergroten. Vastgesteld werd ook dat we de voedingsindustrie nodig hebben om te zorgen voor minder zout in bewerkte voeding en dat er vanuit de overheid bindende maatregelen nodig zijn (zoals opgenomen in het coalitieakkoord van kabinet Rutte IV). Verder sprak het gezelschap de noodzaak uit van betrouwbare cijfers en bewijslast voor effectieve vroege opsporing en behandeling van nierschade, om nierschade op de kaart te krijgen bij beleidsmakers. Ook het belang van regionale samenwerking tussen eerstelijns- en tweedelijnszorg kwam aan bod; dit is essentieel voor de opvolging van screening. De Nierstichting gaat verder in gesprek met betrokken partijen, over wie welke rol en acties kan oppakken.

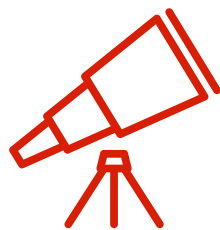
Samen met koks en koksopleidingen

Als chefs in opleiding al leren dat je met minder zout smaakvol kunt koken, vermindert ook de zoutconsumptie via maaltijden in restaurants en andere eetgelegenheden. In 2022 volgden studenten van koksopleidingen de leer-module Minder zout, meer smaak. De Nierstichting ontwikkelde deze en verzorgde die samen met haar zoutpartners. En tijdens Gastvrij Rotterdam gingen vijf teams van jonge koks een zoutbewuste challenge aan: zij bereidden een tweegangendiner met maximaal twee gram zout.

Samen met Alliantie Voeding voor de Gezonde Generatie

Staatssecretaris Van Ooijen (vws) kondigde in december 2022 belangrijke stappen aan die de overheid gaat zetten om te komen tot een gezondere voedselomgeving voor kinderen. Deze stappen volgden nadat de Alliantie Voeding voor de Gezonde Generatie (AVGG, waarvan de Nierstichting onderdeel is) in oktober het rapport Superlijst Gezondheid 2022 had overhandigd aan de staatssecretaris. Dat rapport inventariseerde wat acht Nederlandse supermarkten doen om consumenten te stimuleren gezond te eten en te drinken. Ongezonde producten voeren nog altijd de boventoon in de aanbiedingen, het assortiment en de inrichting van supermarkten. Deze uitkomsten benadrukken dat zelfregulering niet werkt en dat de overheid maatregelen moet afdwingen via wetgeving. Dat gaat nu dus gebeuren. Er komt wetgeving waardoor kindermarketing alleen is toegestaan voor gezonde voeding. Daarnaast heeft vws wettelijke maatregelen aangekondigd voor minder zout, vet en suiker in producten, en bevoegdheden voor gemeenten om nieuwe ongezonde voedselaanbieders te weren. AVGG streeft naar een gezonde voedselomgeving in Nederland, zeker voor kinderen, in 2040.

Vooruitblik 2023

Voor 2023 gaan we verder met de vroege opsporing, adequate behandeling en het agenderen van chronische nierschade. Ook zetten we Nederlanders weer aan tot zoutbewust eten. Hieronder wat we gaan doen.

Vroege opsporing & adequate behandeling:

- Meer draagvlak realiseren voor onze routekaart-aanpak met door het veld aangedragen oplossingen voor verbetering van vroege opsporing van nierschade.
- Inzicht verschaffen in de netwerkbehoefte, de wijze waarop een impactvol netwerk verder opgebouwd kan worden en zorgen dat het netwerk vergroot.
- Meer kennis en inzicht krijgen door onderzoek naar wat technisch en financieel de optimale manier is om, per doelgroep, de bevolking te screenen op nierschade; implementatie van mogelijk effectieve interventies en zorgprogramma's.

Agenderen:

- Inzicht krijgen hoe we nierschade het best kunnen agenderen en positioneren en wie daar een rol bij kan spelen, met als doel: nierschade wordt (h)erkend als urgent probleem waar je iets aan kunt doen.
- Wij gaan bijgedragen aan een groter bewustzijn en meer kennis onder relevante stakeholders.

Bewustwording:

- Wij dragen bij aan een gezondere zoutbewuste voedingsomgeving voor een gezonde generatie 2040. De horeca vermindert zoutgebruik.
- We maken mensen bewust van hun eigen zoutinname en het hoge zoutgehalte van bepaalde producten; we wijzen op alternatieven en ondersteunen bij zoutbewust eten en koken.
- In 2022 bereidden we een doorlopende zoutcampagne voor. In de loop van 2023 voeren we de campagne uit.

2.2 Nierfunctievervangende technologie

Om bij te dragen aan meer kwaliteit van leven voor mensen met nierfalen, wil de Nierstichting zowel de dialysetechnologie verbeteren, als het herstel en behoud van (donor)nierfunctie stimuleren. Dat is hard nodig. Dialyse houdt mensen in leven, maar vermindert de kwaliteit van leven enorm en kent een hoog sterfterisico. Jaarlijks overlijdt één op de zes dialysepatiënten. En van de nierpatiënten die starten met dialyse tussen hun 45e en 65e jaar, overlijdt de helft binnen vijf jaar. Niertransplantatie biedt een beter perspectief, maar het risico dat een donornier wordt afgestoten is nog altijd groot. Nieuwe technologieën bieden kansen om dialyse aanzienlijk te verbeteren, waardoor de impact op de kwaliteit van leven vermindert en de overlevingskansen toeneemt.

Ambitie & aanpak

Concreet wil de Nierstichting realiseren dat er in 2030 een klinisch proof of concept ligt voor het behoud en herstel van nierfunctie van zowel eigen nieren als donornieren. Daarnaast wil de Nierstichting realiseren dat mensen die dialyseren minder risico lopen op overlijden, minder bijwerkingen hebben, meer vrijheid en eigen regie ervaren en tevredener zijn over hun (kwaliteit van) leven.

Om deze ambities te realiseren stimuleert en initieert de Nierstichting internationale wetenschappelijke samenwerking, en stimuleren we het innovatie- en zorgecosysteem voor dialyse. We investeren in de ontwikkeling van de Neokidney (voorheen 'draagbare kunstnier'), een compact hemodialyse-apparaat voor thuis of op locatie, samen met onze internationale partners binnen het bedrijf Nextkidney. En we stimuleren snelle implementatie van deze en andere nieuwe apparatuur in de zorg. We maken daarvoor inzichtelijk aan welke randvoorwaarden nieuwe zorgvormen moeten voldoen om ze te kunnen implementeren. En we ondersteunen praktijkprojecten rondom slimme innovaties. Ook zetten we ons ervoor in dat betrokken zorgpartijen onderling afspraken maken over de bemensing en bekostiging van nieuwe dialysezorg.

Een belangrijke onderzoekspijler binnen het thema nierfunctievervangende technologie is innovatie van hemodialyse. Dit gebeurt binnen het consortium **NXTGEN HIGHTECH**. Een andere pijler is regeneratieve geneeskunde: onderzoek naar herstel van nierweefsel met lichaamseigen cellen en het maken van een 'nier op maat'. Dit gebeurt binnen het consortium **RegMedXB**. De Nierstichting is partner in beide consortia.

Resultaten 2022

Dialyse-innovatie: Neokidney

In 2022 is in Singapore de veiligheid getest van belangrijke losse onderdelen van de draagbare kunstnier (sorbenttechnologie). Dat gebeurde in een dialyseopstelling met patiënten. Het succesvolle resultaat maakte de draagbare kunstnier, inmiddels hernoemd naar Neokidney, gereed voor de volgende fase: klinische testen. Die zijn in 2022 voorbereid.

Om de financiering van de klinische testen en opvolgende fases rond te krijgen, ondersteunde de Nierstichting een crowdfundingactie en financieringsronde voor de ontwikkeling van de Neokidney. De bewuste inzet van onze multiplierstrategie voor financiering van onderzoek en innovatie (meer daarover in 2.7) leverde begin 2023 in totaal € 11,9 miljoen aan investeringen op.

In 2022 startte ook de pilotproductie van eenmalige-gebruiksmaterialen voor de Neokidney. Dat gebeurde in Nederland, in samenwerking met bedrijven (Cosun en Eurosupport). De opschaling van deze productie gaat, mede dankzij financiële steun van het Nationaal Groeifonds, plaatsvinden binnen het **NXTGEN HIGHTECH** programma. De Nierstichting was binnen dit programma trekker van het onderdeel Bioartificiële organen; daardoor is het werkpakket

van totaal € 37 miljoen nu volledig gericht op innovaties voor verbetering van dialyse en vaattoegang. Dit toont de effectiviteit van samenwerken in netwerken.

Nier op maat: vervolg RegMedXB

In 2022 hebben we ons verder gefocust op de afronding van lopende onderzoeksactiviteiten binnen RegMedXB en heroriënteren we ons op vervolg van de onderzoeksactiviteiten binnen de Kidney moonshot. Het nieronderzoek binnen RegMedXB leidde tot een nieuw onderzoeksconsortium: KIDNEW. Het richt zich op de ontwikkeling van (implanteerbare) biohybride kunstnieren. Voor dit consortium is € 3,2 miljoen Europese subsidie toegezegd.

Nieuw onderzoek: verbetering van peritoneaal dialyse

Chemisch ingenieur Sangita Swapnasrita van de Universiteit Maastricht heeft een Kolff+-beurs gekregen van € 160.000 om twee jaar **onderzoek te doen naar de ontwikkeling van een nieuwe manier van peritoneaal dialyseren**. Ze helpt bij de ontwikkeling van een nieuw apparaat, de Sorbent-Assisted Continuous Flow Peritoneal Dialysis (SAPD). Als de ontwikkeling slaagt, draagt dit bij aan betere behandeling en meer kwaliteit van leven voor dialysepatiënten. De SAPD werkt namelijk efficiënter, kan bijwerkingen zoals buikvliesontsteking verminderen en biedt patiënten meer flexibiliteit in gebruik (omdat het een klein apparaat wordt).

Nieuwe richtlijn & handreiking thuisdialyse

De Taskforce Thuisdialyse, waaraan de Nierstichting en de NVN deelnemen, heeft in 2022 een nieuwe handreiking gepresenteerd voor thuisdialyse. Dit gebeurde op de Nefrologiedagen.

Daarnaast heeft de Taskforce Thuisdialyse, in aanvulling op de nieuwe Richtlijn Thuisdialyse, in 2022 aantal nieuwe zorgconcepten uitgewerkt. Deze zijn gericht op de organisatorische aspecten van thuishemodialyse en peritoneale dialyse en gebaseerd op ervaringen in enkele dialysecentra (zogeheten voorlopercentra). Wat nog loopt, is verbetering van de voorlichting en informatievoorziening over thuisdialyse. En met de NVN startten we een tweejarig project om na te gaan hoe we ervaringsdeskundigen optimaal inzetten bij online voorlichting.

Ook hebben we in samenwerking met EKHA een green dialysis-symposium georganiseerd in Brussel.

Vooruitblik 2023

In 2023 gaat de Nierstichting verder met de Neokidney: we geven via onze website inzicht in de klinische ontwikkeling van deze draagbare kunstnier en de rol die de Nierstichting daarin speelt.

Verder gaan we een technologisch netwerk bijeenbrengen van kennisinstellingen en bedrijven rondom patiëntgerichte innovaties voor nieuwe

kunstnieren en regeneratieve therapieën (gekoppeld aan het NXTGEN HIGHTECH-consortium).

Ook gaat de Nierstichting in 2023 de routekaart presenteren voor nieuwe kunstnieren en internationale samenwerking op dit vlak bevorderen. We gaan het Amerikaanse Kidney Health Initiative verbinden aan een nieuw te vormen EU-initiatief.

Tot slot willen we in 2023 een breed gedragen visie op flexibele dialysezorg in Nederland opleveren en nieuwe samenwerkingsafspraken organiseren tussen de stakeholders.

Neokidney 2023: op weg naar de markt

In 2023 vinden klinische tests plaats met de Neokidney (draagbare kunstnier). Eerst in Frankrijk en vervolgens in Nederland. Deze stappen leiden uiteindelijk tot CE-goedkeuring in Europa en FDA-goedkeuring in de Verenigde Staten – en daarmee tot toelating in die markten. Het Nederlands/Zwitserse bedrijf NextKidney voert de klinische testen uit en gaat de Neokidney straks ook op de markt brengen, ondersteund door grote Nederlandse zorgverzekeraars (CZ, Zilveren kruis en Menzis), diverse (inter)nationale onderzoekers en patiënten- en beroepsverenigingen.

In 2023 bereidt NextKidney (samen met de zorgverzekeraars) ook pilots voor die gaan plaatsvinden in de Nederlandse ziekenhuizen. De Nierstichting werkt samen met NextKidney aan een nieuwe inrichting van de dialysezorg (zorg & logistiek). Dat is nodig om thuisdialyse voor een grote groep mensen aantrekkelijk te maken.

2.3 Donatie en transplantatie

De Nierstichting wil bijdragen aan betere toegang tot transplantatiezorg en volledige donorinformatie, afgestemd op de behoeften van respectievelijk mensen die een transplantatie willen ondergaan of nadenken over een nierdonatie. Zo dragen we bij aan meer kwaliteit van leven.

Ambitie & aanpak

In 2030 wil de Nierstichting realiseren dat elke patiënt die getransplanteerd wil worden en hiervoor in aanmerking komt, toegang heeft tot transplantatiezorg. Die zorg draagt dan optimaal bij aan meer kwaliteit van leven en is afgestemd op de behoefte van de transplantatiepatiënt.

Ook moet in 2030 elke (potentiële) nierdonor toegang hebben tot juiste en volledige informatie op basis waarvan hij of zij een weloverwogen keuze kan maken. Elke nierdonor moet dan optimale zorg ontvangen, eveneens afgestemd op diens behoeften.

Die ambitie gaan we realiseren door te werken aan:

- Meer succesvolle niertransplantaties zodat de wachtlijst verdwijnt.
- Betere transplantatiekansen voor complexe patiënten.
- Hogere kwaliteit van donornieren door selectie en/of behandeling en herstel van marginale donornieren.
- Een hogere levensverwachting door preventie en betere behandeling van complicaties.
- Donornieren die langer goed functioneren.
- Passende begeleiding en ondersteuning voor alle getransplanteerde patiënten, afgestemd op hun situatie.
- Passende begeleiding en ondersteuning voor (potentiële) donoren.

Resultaten 2022

#Levendoorgeven

Om orgaandonatie te blijven agenderen, voerden we eind 2022 de PR- en sociale-mediacampagne #Levendoorgeven. Op een positieve manier besteedden we aandacht aan erkenning voor en waardering van (anonieme) donoren en hun nabestaanden: we verzamelden verhalen van mensen die een nier hadden ontvangen en hun uitingen van dankbaarheid. Deze publiceerden we op nierstichting.nl. Een aantal transplantatiecentra, de Nederlandse Transplantatiestichting en het Nationaal Donormonument in Naarden steunden onze campagne. #Levendoorgeven kreeg veel aandacht in de media en bereikte een groot publiek.

Onkostenvergoeding geagendeerd in Tweede Kamer

We willen een betere onkostenvergoeding voor mensen die bij leven een nier willen doneren, en minder financiële risico's voor met name zzp'ers, binnen de subsidieregeling Donatie bij leven. Na onze lobby is dit onderwerp in 2022 in de Tweede Kamer wel geagendeerd. Maar het leidde helaas nog niet tot een ruimhartiger regeling voor met name zzp'ers.

Oplossingsrichtingen voor betere transplantatiezorg

Voor het eerst kwamen alle disciplines betrokken bij transplantatiezorg bijeen om te bepalen wat de belangrijkste doelen zijn bij de verbetering van transplantatiezorg. Denk aan verpleegkundigen, maatschappelijk werkers, transplantatiechirurgen, nefrologen, patiënten en organisaties die sporten promoten onder getransplanteerden. We maakten grote slagen en kwamen in 2022 tot een breed gedragen routekaart voor niertransplantatie.

Leefstijlbegeleiding na transplantatie

Transplantatiecentra hebben een landelijk netwerk opgericht om samen leefstijlbegeleiding na transplantatie te ontwikkelen en implementeren. Dankzij subsidie van de Nierstichting konden zij in 2022 invulling geven aan diverse initiatieven hiervoor. Eén daarvan betreft het project PRISMA, een interventie die gebruik maakt van bewezen methoden voor gedragsverandering. De bestaande PRISMA-methodiek is uitgewerkt voor mensen die

een niertransplantatie hebben ondergaan. Samen met de betrokken zorg-professionals wordt nu gewerkt aan de implementatie binnen de reguliere transplantatiezorg.

Afgerond onderzoek: Behandeling BK-virus dichterbij

Het BK-virus leidt indirect tot afstoting van donornieren. Een behandeling was er niet. Daarom subsidieerde de Nierstichting het **onderzoeksproject BK-AWAY** (prof. dr. Anton-Jan Zonneveld, LUMC). Doel was een behandeling tegen het virus te ontwikkelen gebaseerd op RNA-technologie. Na afronding in 2022 was er een zeer veelbelovend en baanbrekend proof of concept. Het leidde tot de oprichting van de LUMC-start-up-onderneming Hybridize Therapeutics. Meer stappen zijn nu nodig om zekerheid te krijgen over de veiligheid en toepasbaarheid bij mensen na niertransplantatie, maar daarvoor is geld nodig. Dankzij het proof of concept dat de Nierstichting mogelijk maakte, kon Hybridize Therapeutics in 2022 een co-development overeenkomst sluiten met AiCuris anti-infective cures (Duitsland): dit bedrijf financiert verdere ontwikkeling en stelt expertise beschikbaar. De overeenkomst heeft een totale waarde die kan oplopen tot € 100 miljoen. En draagt eraan bij dat de behandeling zo snel mogelijk bij patiënten komt.

Nieuwe donorwet: meer niertransplantaties & kortere wachtlijst

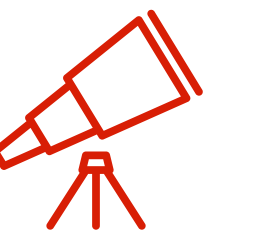
Eind 2022 stonden er 923 mensen op de wachtlijst voor een donornier. Dat is 5% meer dan eind 2021. Desondanks was de wachttijd aanzienlijk korter. In 2022 kregen 1.008 mensen een donornier (de helft van een overleden donor). Dit is een forse stijging ten opzichte van de afgelopen jaren en overstijgt zelfs het gemiddelde van vóór de coronapandemie. Dit komt door de nieuwe Donorwet: 8,1 miljoen mensen zijn nu geregistreerd, met toestemming voor donatie.

Vooruitblik 2023

In 2023 publiceren we de routekaart Transplantatie. En streven we in samenwerking met NWO naar de organisatie van een onderzoekscall van € 3 miljoen (waarvan € 1,5 miljoen cofinanciering door NWO) om de belangrijkste zorginnovaties op te pakken. Ook starten er twee door ons gesubsidieerde onderzoeken in het kader van deze routekaart.

Daarnaast gaan we onderzoeken hoe we nierpatiënten en (potentiële) donoren optimaal toegang geven tot laagdrempelige (psychosociale) begeleiding en ondersteuning. Eind 2023 is dit onderzoek klaar en zijn we gestart met realisatie.

Volgend jaar operationaliseren we als pilot ook in minimaal twee regio's een netwerk dat invulling gaat geven aan de leefstijlverbetering voor mensen na hun niertransplantatie.

De Nierstichting en de NVN gaan zich in 2023 ook proactief bezighouden met de evaluatie van de nieuwe Donorwet.

2.4 Kinderen

De Nierstichting wil gezonde nieren voor iedereen. Maar kinderen met een nierziekte hebben nu nog onvoldoende toekomstperspectief. Voor erfelijke en aangeboren nierziekten zijn er nog geen behandelmogelijkheden gericht op herstel of genezing. Vanuit de kindernefrologie en velden daarbuiten lopen er interessante innovatieve ontwikkelingen die kansen bieden voor het herstellen of genezen van erfelijke en aangeboren nierziekten. Tot die kansen werkelijkheid worden, is verdere optimalisering en personalisering nodig van de huidige behandelingen, afgestemd op de specifieke behoeften.

Ambitie & aanpak

In 2030 wil de Nierstichting kinderen met een erfelijke of aangeboren nierziekte toekomstperspectief bieden, in de vorm van nieuwe innovatieve behandelmogelijkheden, gericht op herstel of genezing. Ook willen we de kwaliteit van leven verbeteren, afgestemd op de behoeften van het kind en diens ouders/verzorgers.

Dat gaan we doen door kinderen met verhoogd risico op nierschade vroeg op te sporen, en goede follow-up en behandeling te realiseren. Daarnaast willen we toewerken naar een organisatie en structuur van kindernefrologische zorg die (beter) aansluit op de behoeften van kinderen met een nierziekte en hun ouders/verzorgers. En we willen passende begeleiding en ondersteuning realiseren voor deze groep, die aansluit op hun behoeften en situatie.

De onderzoeksprioriteit voor Kinderen is inzet van gentherapie gericht op genezen en optimalisering van de huidige medicatiebehandelingen.

Resultaten 2022

Samen met het veld hebben we bepaald wat de optimale stappen zijn om onze ambities te bereiken en welke prioriteit hebben. In 2022 hebben we die routes verder uitgewerkt en behoeftenonderzoek gedaan onder ouders over de structuur en organisatie van de zorg.

Om onderzoek naar de genezing van kinderen met een erfelijke en aangeboren nierziekte mogelijk te maken, verkenden we de mogelijkheden voor specifieke fondsenwerving en bereidedn we de lancering voor van een nieuw kids-initiatief in 2023.

Nieuw onderzoek: Stamcellen stimuleren om meer nierfilters te maken

Celbioloog Martin Hoogduijn en kindernefroloog Jaap Mulder (Erasmus MC) kregen in 2022 een Kolff+ beurs van € 110.000 om twee jaar **onderzoek te doen naar de aanleg van nefronen**. Dit project kan op lange termijn bijdragen aan behoud van nierfunctie bij kinderen die geboren worden met minder nierfilters dan gebruikelijk. Met stamcellen van patiënten en stamcellen van

gezonde mensen gaan de onderzoekers nierorganoïden (mini-niertjes) kweken en daarin het aantal nefronen tellen. Zij gaan als het ware in het lab de afwijking namaken. Zo willen de onderzoekers beter begrijpen hoe nefronen worden aangelegd. Uiteindelijk hopen zij een manier te vinden om stamcellen te stimuleren meer nefronen te maken.

Nieuw onderzoek: beter meten nierfunctie baby's

Bij de behandeling van te vroeg geboren kinderen is inzicht in de nierfunctie belangrijk. Maar het is nu nog niet altijd mogelijk de nierfunctie betrouwbaar en tijdig te bepalen. Dr. Petra van Setten (Radboudumc) wil met haar **project SPECTURI** zorgen dat het makkelijke wordt om urinemonsters te verkrijgen. Ze ontwikkelt daarvoor een nieuw type luier van een speciaal hiervoor ontwikkeld materiaal. De Nierstichting kende € 50.000 toe uit het PIONIER+-programma. Deze subsidie maakte deel uit van een publiek-private cofinanciering.

Vooruitblik 2023

In de loop van 2023 zal gestart worden met een nieuw gezamenlijk initiatief. Hierbij zijn de Nierstichting, professor Michiel Schreuder (Radboudumc) en kindernefrologen betrokken. Er zal een onderzoeksconsortium worden gevormd, dat in gezamenlijkheid met een team binnen de Nierstichting zich zal richten op een 10-jarig onderzoeksprogramma voor kinderen met een nierziekte. De ambitie is om over 10 jaar 25% van de kinderen met een nierziekte te genezen.

2.5 Leven met een nierziekte

De Nierstichting streeft naar betere kwaliteit van leven voor mensen met een nierziekte en gepersonaliseerde ondersteuning daarbij. Kwaliteit van leven raakt aan drie domeinen: dagelijks leven (relaties, vrije tijd, zingeving en welbevinden), positieve gezondheidsbeleving en sociale zekerheid (inkomen, wonen, toegang tot ondersteuning, kennis en gezondheidsvaardigheden).

Ambitie & aanpak

De Nierstichting werkt met de NVN samen aan de ondersteuning van nierpatiënten in hun dagelijks leven. Ook subsidieert de Nierstichting de NVN en de regionale nierpatiëntenverenigingen. Concreet willen we samen met de NVN drie ambities realiseren:

- Mensen die geraakt worden door nierziekte beschikken over de juiste informatie om regie te nemen over hun leven, zodat zij kunnen zijn wie ze willen zijn en leven zoals zij zelf willen.
- In de zorg staan positieve gezondheidsbeleving en uitkomstgerichte zorg centraal, zowel tijdens gesprekken in de spreekkamer, als in de zorg die daarop volgt. Er is meer zorg op maat en minder onzinnige zorg.
- Mensen met een nierziekte, mantelzorgers en nierdonoren voelen zich niet anders dan anderen als het gaat om inkomen en werk. Zij voelen zich ondersteund bij ziektegerelateerde zaken rond werk en inkomen.

Dit thema is nog in ontwikkeling (zie vooruitblik hieronder). De onderzoek-prioriteit voor Leven met een nierziekten is dan ook nog niet vastgesteld.

Resultaten 2022

Kennis delen: Maand van de nieren

In 2022 organiseerde de Nierstichting, samen met de NVN, tientallen webinars over onderwerpen als zelf regie nemen, positieve gezondheidsbeleving en sociale zekerheid. Alle webinars zijn terug te zien op nvn.nl.

Hoogtepunt van 2022 was ongetwijfeld de Maand van de Nieren (oktober 2022). De Nierstichting en de NVN organiseerden deze samen met nieren.nl, de Nederlandse Federatie voor Nefrologie en andere betrokkenen uit het veld. Er stonden bijna vijftig activiteiten op het programma, zowel online als fysiek. We boden bijvoorbeeld een bewegingsprogramma dat de hele maand liep en speciaal was samengesteld door Olga Commandeur. Daarnaast schonken we aandacht aan onderwerpen op gebied van dagelijks leven, zorg en sociale zekerheid. Enkele voorbeelden:

- Een geschikte donor via sociale media?
- De kwetsbare nier tijdens operaties op de IC
- Nierpatiënt en een kindwens
- Omgaan met tegenslag
- Van Kolff tot de draagbare kunstnier

Ondersteuning bij bezorgdheid over COVID-19

Nierpatiënten lopen extra risico's als zij besmet raken met COVID-19. In de tweede helft van 2022 daalde het aantal besmettingen flink. Zo ook het aantal nierpatiënten dat door een COVID-infectie in het ziekenhuis of op de IC belandde. Desondanks bleef een groep nierpatiënten bezorgd over eventuele besmetting en de gevolgen op de langere termijn. Daarom organiseerde de Nierstichting samen met de NVN speciaal over COVID-19 nog drie webinars. De laatste vond plaats op 15 september 2022. Totaal namen 2.340 mensen deel. Na afloop zijn webinars online terug te kijken; deze webinars werden samen nog 1.724 keer bekeken.

Nieren.nl

Naast het updaten van informatie op nieren.nl hebben we in 2022 veel verbeteringen gerealiseerd. Dit zijn de belangrijkste.

- Het is veel eenvoudiger gemaakt om een profiel aan te maken. Daardoor haakten minder mensen af bij het aanmelden als community deelnemer. Eind 2022 waren er 5.136 community-deelnemers; eind 2021 waren dat er nog 3.919.
- De gebruiksvriendelijkheid is op meerdere punten verbeterd, onder meer op de homepage en in artikelpagina's: deze onderdelen zijn overzichtelijker en eenvoudiger in gebruik.

- Aan de homepage is een nieuwsblok toegevoegd; zo brengen we relevante ontwikkelingen, persoonlijke verhalen en content van deelnemers (blogs) prominent onder de aandacht.
- Nieren.nl is geoptimaliseerd voor zoekmachines zoals Google en Bing; content van nieren.nl is nu beter vindbaar.
- We startten een advertentiecampagne voor meer bereik via Google. Daardoor kregen we in 2022 in het laatste kwartaal 15.000 meer bezoekers dan in dezelfde periode in 2021.

2022: Voorlichting infolijn

505
vragen

uitgesplitst naar de volgende kanalen:

53%
telefoon

46%
e-mail

1%
Facebook

Top 3 thema's

133
vragen

over nieren en
nierfunctie

92
vragen

over
leven met
nierschade

52
vragen

over
corona

Vragenstellers

42%
nierpatiënt

22%
naasten

26%
particulier

6%
zorgverlener

3%
donor

1%
student

Steun en adviespunt STAP

Het gezamenlijke Steun en Adviespunt (STAP) van de Nierstichting en de NVN is paraat voor nierpatiënten, naasten en donoren. In 2022 kreeg STAP 980 vragen (14% meer dan in 2021).

De trend dat STAP vaker succesvol verwijst naar andere bestaande voorzieningen voor financiële ondersteuning, zet door. De Nierstichting hoeft steeds minder vaak financiële steun te verlenen, zelfs helemaal niet in 2022 (0 keer 2022 tegen acht keer in 2021, 24 keer in 2020 en 76 keer in 2019).

Na een pilot in 2021 is een vrijwillige arbeidsdeskundige structureel betrokken bij STAP. Die denkt mee over vragen rond re-integratie, met name de complexere vraagstukken. Deze inzet draagt bij aan de kwaliteit van onze dienstverlening: we bieden op dit onderwerp nu meer expertise, met korte doorlooptijden.

Verstrekke subsidie & synergie NVN en regionale verenigingen

De Nierstichting subsidieerde de NVN en 24 regionale nierpatiëntenverenigingen in 2022 voor een totaalbedrag van € 1.577.210.

Ook in 2022 nog gemis aan persoonlijk contact

Lotgenotencontact is belangrijk voor de achterban van de regionale nierpatiëntenverenigingen (RNV's). Ook in 2022 was dit fysiek niet mogelijk. De RNV's hebben met creatieve manieren geprobeerd de achterban toch te bereiken. De extra inzet die daarvoor nodig is, was echter niet altijd te realiseren. Aangezien activiteiten rond lotgenotencontact een belangrijk deel van de totale uitgaven bepalen, pakten de uitgaven (meestal) lager uit. Daardoor werd de subsidie van de Nierstichting vaak niet volledig besteed.

Ook de gezamenlijke voorjaars- en najaarsdag voor de Nierpatiënten Vereniging Nederland (NVN), alle RNV's en de Nierstichting konden net als in het voorgaande jaar niet doorgaan. In plaats daarvan organiseerden we online sessies waarin de NVN en de Nierstichting de RNV's bijpraatten over ontwikkelingen rond de KOERS en hoe deze verband houden met de behoeften van de RNV-achterban. Ook organiseerde de NVN elke zes weken een digitale ontmoeting met de RNV's om praktische zaken en ideeën te bespreken. Alle inzet om contact te houden ontvangt waardering, maar de RNV's (en hun achterban) missen het persoonlijke contact.

Vooruitblik 2023

In 2023 gaat de Nierstichting, samen met de NVN, het thema Leven met een nierziekte verder ontwikkelen. Er komt een analyse van stakeholders. En in gesprek met alle stakeholders gaan we de kaders vormgeven van de verandervaden binnen dit thema. Ook gaan we experimenteren met een inhoudelijk onderwerp (het symptoom vermoeidheid) om, parallel aan de thema-ontwikkeling, te leren hoe we in de praktijk en samen met de teams echt verschil kunnen maken voor de mensen wiens leven beïnvloed wordt door een nierziekte.

2.6 Beter behandelen

Dit is een nieuw thema dat wij momenteel in kaart brengen. Doelstelling voor 2023 is het bepalen van de scope van het thema aan de hand van behoefteonderzoek, startend bij acute nierschade.

2.7 Kernactiviteit fondsenwerving

De Nierstichting heeft in 2022 totaal € 16,6 miljoen aan fondsen geworven via de collecte, donaties, fondsenwervende evenementen en acties, nalatenschappen en loterijen. En dat blijven we doen, op inspirerende en verbindende wijze.

Om meer impact te realiseren voor nierpatiënten is meer geld nodig. Daarom zetten we onze inkomsten in om ook andere belanghebbende partijen te stimuleren bij te dragen aan onze missie, met geld of inzet: dat is onze nieuwe multiplierstrategie.

Resultaten 2022

Multiplierstrategie: van elke euro minimaal 10 euro maken

In 2022 hebben we voor het eerst op grote schaal succes geboekt met onze nieuwe multiplierstrategie. Die houdt in dat we onze inkomsten actief en gericht inzetten om cofinanciering te stimuleren en publiek-private samenwerking aan te jagen en te organiseren. Dit realiseren we in nauwe samenwerking met onze partners, waaronder andere gezondheidsfondsen.

In 2022 hebben we met deze strategie totaal € 3.109.131 geïnvesteerd in verschillende projecten en consortia. Dat leverde uiteindelijk door cofinanciering een totaal besteedbaar bedrag op van € 60.244.825 voor niergerelateerde onderzoek en innovatieprojecten. Dat is ruim 19 keer zo veel: vandaar het multiplier-effect.

Behalve dat multiplierstrategie meer geld oplevert voor onderzoek en innovatie, vermenigvuldigt deze werkwijze ook de betrokkenheid van (publieke en private) stakeholders. Daardoor lukt het beter om grotere en complexere innovaties en wetenschappelijke doorbraken te realiseren. En die zijn hard nodig.

- 🔴 **Neokidney:** € 11,9 miljoen - Het bedrijf **Nextkidney** wilde een financieringsronde organiseren voor verdere ontwikkeling van de Neokidney (zie 2.2). Het plan was een cofinancieringstraject en een crowdfundingactie te houden. Nextkidney verwachtte € 9,5 miljoen bij elkaar te brengen. De Nierstichting steunde dit plan met middelen en mensen. Het resultaat was fantastisch: crowdfunding (via **OnePlanetCrowd**) bracht maar liefst € 4,15 miljoen op, cofinanciering € 7,8 miljoen. Totaal sloot de financieringsronde begin 2023 af op € 11,9 miljoen. Ruim € 2 miljoen hoger dan verwacht.
- 🔴 **NXTGEN HIGHTECH:** € 37 miljoen - NXTGEN HIGHTECH heeft in 2022 van het Nationaal Groeifonds € 20 miljoen toegekend gekregen voor de ontwikkeling van artificiële nieren, vasculaire grafts en stents voor hemodialyse. Dit bedrag wordt gematched met € 17 miljoen van andere partijen, waaronder een bijdrage van de Nierstichting van € 785.422 bij uit het Missie+-programma.
- 🔴 **Programma Gezonde Generatie:** De Samenwerkende Gezondheidsfondsen (SGF) financierde in 2022 totaal ruim € 6,5 miljoen in (onder meer) het programma de Gezonde Generatie, waartoe ook de Alliantie voor de Gezonde Voeding behoort. Voor dit programma dragen 14 gezondheidsfondsen waaronder de Nierstichting, hun bijdrage van de Lotto af aan de SGF om samen meer impact te bereiken met het programma Gezonde Generatie.
- 🔴 **Check@home:** € 8,9 miljoen - De Nierstichting startte samen met de Hartstichting, het Diabetes Fonds en de Dutch CardioVascular Alliance (DCVA) het project Check@home. We willen zorgen dat iedereen in Nederland tussen 50 en 75 jaar zelf thuis kan testen of er sprake is van chronische nierschade, hart- en vaatziekten en

diabetes type 2. Doel is om de ziektelast met 25% te verlagen in tien jaar. Dankzij een subsidie van NWO van € 8,9 miljoen kan een groot onderzoek starten naar de beste screeningsmethode hiervoor.

Collecte, In actie voor nierpatiënten & donateurs

Dankzij de inzet van 36.000 vrijwilligers bracht de collecte in 2022 € 3,1 miljoen op. Dit is vergelijkbaar met de opbrengst uit 2021. We intensiverden de inzet van digitaal collecteren; zo'n 30% van de collecteopbrengst (€ 800.000) kwam binnen via de QR-collecte en online collecteren.

Zo'n 1.250 mensen kwamen in actie om geld in te zamelen voor nierpatiënten. 445 daarvan maakten een digitale collectebus aan.

De Nierstichting ontving in 2022 giften van totaal 140.000 donateurs. Via direct mailings brachten we persoonlijke verhalen, baanbrekend onderzoek en de NierCheck onder de aandacht en vroegen we om donaties.

Data gestuurde fondsenwerving

In 2022 hebben we zo'n € 40.000 bespaard op donatiecampagnes. We maakten effectievere doelgroepselecties dankzij de tool DataRobot. Op basis van artificiële intelligentie brengt die interesses van doelgroepen in kaart en kunnen we beter voorspellen welke groepen kansrijk zijn voor een donatieverzoek.

Ruurdte de Vries prijs

De Nierstichting reikt jaarlijks de Ruurdte de Vries-prijs uit aan een vrijwilliger van bijzondere verdienste. In 2022 ging de prijs naar **Jasper Schepers** (22). Hij is nierpatiënt en zet zich al jarenlang in als collectant, actievoerder, pleitbezorger en ambassadeur van de Nierstichting. Wij zijn trots op Jasper omdat hij een boegbeeld is van de nieuwe generatie vrijwilligers. De prijs is vernoemd naar **Ruurdte de Vries**: onze succesvolste en oudste actievoerder (94). Afgelopen veertig jaar zamelde zij samen met veertig dames van haar handwerkclub meer dan € 230.000 in voor de Nierstichting.

Fondsenwervende evenementen

In 2022 vond wederom het fietsevenement de Tour der Lage Landen plaats in België. 42 deelnemers zamelden samen € 30.000 in voor de Neokidney.

In vijf gemeenten werd de opbrengst van de Rotary Santa Run gedoneerd aan de Nierstichting. De run in Geertruidenberg, Hilversum, Gorinchem, Joure en Leek/Nienoord bracht totaal € 16.000 op.

Onze deelname aan het tv-programma Tijd voor MAX leverde ruim duizend nieuwe donateurs op en zo'n € 90.000 aan inkomsten.

Partners & ambassadeurs

Diverse zakelijke partners steunden het werk van de Nierstichting in 2022 met acties of deelname aan onze evenementen en campagnes. Waaronder Scelta Inside (paddenstoelen), Nederveen (opleidingen en trainingen), Verstegen (kruiden en sauzen), KoppertCress (kwekerij), Tromp&Rueb (azijnbrouwer), Climpex (kledinginzameling), Keesmakers (variant op kaas), Kaartje2go (wenskaarten) en Care4Care (kledinginzameling). Wij zijn hen zeer dankbaar.

Ook onze ambassadeurs zetten zich op voortreffelijke wijze in voor de Nierstichting. Dat zijn Stanley Burleson, Mirjam de Graaff, Petra Laseur, Michael van Praag en Maarten Tjallingii. In 2022 werd ook TV-kok Sandra Ysbrandy ambassadeur.

Nalatenschappen

De opbrengst vanuit nalatenschappen in 2022 is € 4,8 miljoen. Dit is lager dan begroot. De oorzaak zit bijna geheel in een gewijzigde verwerkingswijze van nalatenschappen, als gevolg van een stelselwijziging die in 2021 van kracht werd: elke nalatenschap wordt pas verantwoord als de akte van verdeling is gemaakt. De duur van het maken van zulke aktes varieert, maar duurt doorgaans lang. Aangemelde nalatenschappen uit 2021 en 2022 zijn daardoor nog niet bij onze inkomsten opgeteld. (Zie 4.2 voor een toelichting op de stelselwijziging).

Inkomsten uit loterijen

De Nierstichting ontvangt in grote dankbaarheid jaarlijks bijdragen van de VriendenLoterij, de Nationale Postcode Loterij en de Lotto (onderdeel van de Nederlandse Loterij). De bijdrage van de Lotto zet de Nierstichting in voor het landelijke programma de Gezonde Generatie.

Loterij	Bijdrage	Uit
VriendenLoterij	€ 312.000	Geoormerkte loten
Nationale Postcode Loterij	€ 900.000	Jaarbijdrage
De Lotto (Nederlandse Loterij)	€ 501.000	

Zichtbaarheid: in de media in 2022

Rond de collecteweek in september 2022 zetten we onze ‘Jonge Helden’-campagne in. Daarin staan kinderen met nierziekte centraal. In juni daarvoor bracht RTL Boulevard een speciaal Jonge Helden-weekend. Via TV en online media bereikten we ruim drie miljoen kijkers, met een PR-waarde van zo’n € 900.000.

2022: Groot mediabereik

Free publicity	Bereik	Mediawaarde	PR-waarde
1.116 keer Nierstichting & thema's genoemd	74 Mln. contactmomenten	1 Mln.	2.1 Mln.

Website & social media

 Nierstichting.nl 1.939.372 paginaweergaves	 Facebook 90.107 fans (gemiddeld aantal interacties per 1.000 fans: +4,72% ten opzichte van 2021)	 Instagram 5.762 volgers (gemiddeld interactie ratio: +3,29%)	 Twitter 15,9k volgers (gemiddeld interactie ratio: +3,11%)	 LinkedIn 3.984 volgers (gemiddelde engagement rate: 39,8%)
---	---	---	---	---

Ook lanceerde de Nierstichting de campagne ‘Goed of Zout?’ voor meer bewustzijn over het risico van te veel zout eten en dat je met minder zout lekker en gezond kunt eten. Tv-kok en ambassadeur Sandra Ysbrandy zette zich hiervoor in. Ook een online zoutquiz, het magazine Lekker Gezond en de Nierstichting Restaurant Driedaagse maakten deel uit van de campagne. Maar liefst 120 restaurants in heel Nederland mee aan deze driedaagse; chef-koks serveerden hun gasten minimaal drie dagen smaakvolle zoutbewuste maaltijden.

Om het belang van nierdonatie onder de aandacht te brengen, voerde de Nierstichting en de nvN samen de campagne #Levendoorgeven. De vorm die we kozen was een landelijke bedankactie. We inspireerden getransplanteerden om hun persoonlijke verhaal te delen en nierdonoren (en nabestaanden) publiekelijk te bedanken. Dat kon via nierstichting.nl en sociale media.

2.8 Kernactiviteit onderzoek

Onderzoek is een kernactiviteit die de thema's mogelijk maakt en overstijgt. Daarom hier de thema-overstijgende rapportage. Waar relevant vermelden we individuele onderzoeken bij de thema's (2.1 t/m 2.6).

Ons onderzoeksbeleid ‘Succespaden naar impact’ geven we invulling met drie onderzoeksprogramma's: Missie+ en Pionier+ en Kolff+. We beoordelen aanvragen via internationale referenten, adviesraden (Wetenschappelijke Raad, ISAB, nvN PARWO) en/of cofinancierende partijen zoals NWO en ZonMw.

Resultaten 2022

Onderzoeksbeleid aangescherpt

De gezamenlijke strategie KOERS en de nieuwe organisatie-inrichting (zie [Hoofdstuk 3](#)) was aanleiding om in 2022 ook ons onderzoeksbeleid verder aan te scherpen. Ons beleid was al gericht op méér dan alleen mooie onderzoekspublicaties. Rode draad is nu dat we nieronderzoek pas definiëren als succesvol als onderzoeksresultaten optimaal impact maken voor patiënten. In de praktijk betekent dit dat we nadruk leggen op het opvolgen van positieve wetenschappelijke resultaten richting behandelingen, zorg en andere concrete verbeteringen voor patiënten. In 2022 voerden we hierover strategisch overleg binnen het nierveld.

Ook hebben we de focus van de drie onderzoeksprogramma's in 2022 verscherpt (zie kader). We zijn bezig de subsidievoorwaarden te actualiseren en vernieuwen. In 2022 is een blauwdruk gemaakt, die gaan we in 2023 uitvoeren.

Samenwerking

Waar mogelijk bundelen we expertise en verstevigen we onze rol als samenwerkingspartner. Met organisaties in het nierveld en met nierpatiënten. Deze laatste spraken al mee over de opzet van onderzoeken. In 2022 hebben we pilots gedaan met een nieuwe manier van onderzoeksmonitoring; meer ingericht op de dialoog, waarbij we ook patiënten betrokken.

Meer innovatie voor meer impact

Daarnaast willen we meer grotere nier-gerelateerde innovatieve onderzoeksprojecten realiseren, om de positie te verstevigen van nieronderzoek in nier-overstijgende initiatieven en om gezamenlijke subsidieprogramma's te stimuleren. De Nierstichting kiest bewust en met succes voor een multiplierstrategie (zie 2.7). Zo investeerden we binnen het PIONIER+-programma € 665.000 in acht cofinancieringsprojecten, wat leidde tot een totaal beschikbaar onderzoeksbudget van € 5.689.142.

Ook stimuleren we projectaanvragers tot cofinanciering. We wijzen hen op mogelijkheden hiervoor, waarvan wij dan onderdeel kunnen uitmaken: bij bijvoorbeeld NWO, ZonMw en Europese instanties, maar ook door aanspraak te maken op PPS-gelden van onderzoeksinstituten of de Nierstichting, en

bijdragen te vragen van industriële projectpartners, organisaties en andere gezondheidsfondsen.

Onderzoeksprogramma's Nierstichting

- **Missie+** ontwikkelt voor elk thema een routekaart: een door het hele nierveld gedragen integrale aanpak om de thema-ambities te realiseren en zo impact te maken. Uit de routekaarten volgen de Missie+-onderzoeksprioriteiten voor elk thema (en activiteiten op gebied van lobby, zorg, implementatie en evaluatie).
- **PIONIER+** richt zich op mobilisatie van partners en cofinancieringsmogelijkheden en stimuleert voorstellen met cofinanciering uit het onderzoeksveld zelf.
- **Kolff+** richt zich op de ontwikkeling en het behoud van nefrologisch talent en stimuleert creativiteit en opvolging van succesvol onderzoek richting impact voor patiënten.

22 onderzoeksprojecten mogelijk gemaakt

In 2022 kenden we uit onze drie onderzoeksprogramma's totaal € 3.684.176 toe aan 22 onderzoeksprojecten.

Dat is minder dan het begrootte bedrag. Deels komt dit doordat het PIONIER+-programma nog in ontwikkeling is. En deels doordat er minder projectaanvragen kwamen voor Kolff+. Waarschijnlijk is dit een langetermijneffect van de coronapandemie. Daardoor werden veel projecten verlengd, waren laboratorium materialen moeilijk verkrijgbaar en ontstonden achterstanden in klinische trials (inclusief van patiënten). Ook zijn sommige onderzoekers van carrière veranderd door de coronacrisis.

3

Organisatie en bedrijfsvoering

Wat de Nierstichting wil bereiken is enerzijds een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering en anderzijds betrokken, gemotiveerde en duurzaam inzetbare medewerkers. Onze medewerkers zijn ons belangrijkste kapitaal: zij maken het verschil. Met hen komen we tot een duurzame, servicegerichte en slagvaardige organisatie die haar ambities realiseert.

We waarborgen onze continuïteit en zijn aantoonbaar in control, door goed risicomanagement en sturing op basis van betrouwbare en actuele rapportages.

3.1 Organisatie en medewerkers

Bij de Nierstichting werken 64 medewerkers (54,3 fte) samen met ruim 36.000 vrijwilligers aan de realisatie van onze ambities voor nierpatiënten. De Nierstichting is gevestigd in Bussum.

Het managementteam (MT) van de organisatie bestaat uit Tom Oostrom (directeur Nierstichting) en de managers van drie afdelingen Wouter Eijgelaar (Zorg & Innovatie), Jasper de Boom (Marketing & Communicatie a.i.) en Mischa Hornman (Bedrijfsvoering). Tom Oostrom legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht van de Nierstichting.

Ron van der Jagt was in 2022 programmadirecteur KOERS a.i. met als opdracht om de gedeelde visie 'Samen meer impact' en strategie KOERS

Wouter Eijgelaar, Mischa Hornman, Tom Oostrom en Jasper de Boom

concreet te vertalen naar een ontwerp voor één gezamenlijke organisatie. In het kader van de versterkte samenwerking met de NVN was Marja Ho-dac (directeur NVN) steeds bij het tweewekelijkse MT-overleg. Ron van der Jagt en Maurits Uipkes (interim HR-adviseur) waren daarbij toehoorders.

Transitie naar gezamenlijke organisatie-inrichting

Vanwege de gezamenlijke strategie KOERS die de Nierstichting heeft ingezet met de NVN (zie [Hoofdstuk 1](#)) werken we samen aan inhoudelijke thema's (zie [Hoofdstuk 2](#)).

Dat vraagt ook om een nieuwe manier van werken. In 2022 bereidden we de transitie voor naar een gezamenlijke organisatie-inrichting. Per 1 januari 2023 zijn er twaalf expertiseteams die geleid worden door het gezamenlijk managementteam.

Aan elk thema hebben we een compacte groep medewerkers verbonden uit die expertiseteams, met de voor dat thema relevante expertises. Deze multidisciplinaire themateams kunnen snel schakelen en inspelen op ontwikkelingen. Zo maken we beter gebruik van elkaars expertise, versnellen we processen, ronden we meer projecten succesvol af en maken we meer impact.

12 Expertiseteams Nierstichting & NVN

- Behoeft & Participatie
- Patiënteninformatie & -ondersteuning
- Onderzoek, Innovatie & Financiering
- Positionering & Beïnvloeding
- Content, Media & Kanalen
- Publieksmarketing & Proposities
- Regiomanagement & Collecte
- Netwerk & Partnerships
- Programma- & Projectsupport
- Directiesecretariaat & Officemanagement
- ICT & Informatiebeveiliging
- Finance & Business control

6 inhoudelijke thema's

1. Gezonde nieren
2. Nierfunctie-vervangende technologie
3. Donatie en transplantatie
4. Kinderen
5. Leven met een nierziekte
6. Beter behandelen

Transitieproces: werkstromen

De voorbereiding voor de implementatie van de transitie vond in 2022 plaats via zogeheten werkstromen: Teamvorming, Nieuwe werkwijzen en werkvormen, Finance en compliance, Planning & controlcyclus, ICT en Merkportfolio & (in- en externe) communicatiestrategie. Dat gebeurde in kleine werkgroepen. Vanuit de werkstroom Teamvorming zijn teamleiders benoemd en teams ingericht. Daarna startte de operationalisering van de rest van de werkstromen; die loopt door in 2023.

Intensieve samenwerking

De Nierstichting heeft samen met de NVN een [Jaarplan 2023](#) opgesteld. Daarin staan onze doelen per thema. Meer dan ooit gaan we sturen en rapporteren op impact. In 2023 geven we daar concrete invulling aan. Ook op uitvoeringsniveau gaan we gericht aan de slag en monitoren: elk van de twaalf expertiseteams kent voor 2023 concrete doelstellingen, waarvoor we kritische succesfactoren en meetbare KPI's gaan opstellen.

We overwegen of een volledig samengaan van de Nierstichting en de NVN voldoende voordelen biedt. In 2023 onderzoeken we grondig, samen met alle betrokkenen, of we deze stap willen en kunnen maken. We maken daarbij gebruik van het [Toetsingskader Samen op koers](#).

**SAMEN OP KOERS.
SAMEN MEER IMPACT.**

Merkpositionering: kracht benoemen creëert momentum In 2022 reflecteerde de Nierstichting op haar merkidentiteit en kernkrachten, om te komen tot een versterkte merkpositionering. Juist tegen de achtergrond van intensieve samenwerking met de NVN is dit waardevol. Dit merkontwikkelings-traject wordt in 2023 voortgezet.

Een helder beeld neerzetten van je eigen (merk)identiteit is ook noodzakelijk in communicatie naar onze doelgroepen en stakeholders. Het maakt expliciet waar wij sterk in zijn, waar de kracht van de NVN ligt en waarom samenwerking extra impact gaat creëren. Een integrale aanpak van alle communicatie draagt hier ook aan bij.

HR-beleid

We faciliteren, stimuleren en motiveren onze medewerkers om hun werk zo goed en plezierig mogelijk uit te voeren. We zorgen ervoor dat medewerkers zich betrokken voelen bij de organisatie en haar doelstellingen en dat zij duurzaam inzetbaar zijn.

We willen de talenten en kwaliteiten van onze medewerkers nog beter leren kennen, zodat zij die optimaal inzetten voor succesvolle realisatie van KOERS. Op een laagdrempelige manier hebben we medewerkers uitgenodigd om samen de veranderingen vorm te geven die volgen uit KOERS. We hebben een wall of impact gemaakt waarop iedereen ideeën kwijt kan. En tijdens de maandelijkse interactieve bijeenkomsten 'Blik op de Maand' focussen we met inbreng van medewerkers op gezamenlijkheid en het vormgeven van de toekomst.

We stimuleren de motivatie en betrokkenheid van medewerkers onder meer door:

- Successen plenair met elkaar te delen.
- Medewerkers te informeren over onze belangrijkste projecten.
- Medewerkers te betrekken bij het maken van plannen en activiteiten.
- Een inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers.

Verder hebben we in 2022:

- Medewerkers wederom een Persoonlijke Gezondheidscheck aangeboden; een aanzienlijk deel van de organisatie maakte hier gebruik van.
- Het middenkader uitgebreid, door samenvoeging van medewerkers van de twee organisaties, waardoor medewerkers met leidinggevende ambities konden doorstromen.
- Tweemaandelijks 'pulse checks' uitgevoerd, om de stemming onder medewerkers en de effecten van de veranderingen te meten. Daaruit volgden concrete acties. Die meten we weer in de eerstvolgende puls checks.

- De medezeggenschap verder geprofessionaliseerd door de OR vroegtijdig te betrekken bij alle veranderingen en de samenwerking te versterken. Dat was succesvol, net als de samenwerking met de personeelsvertegenwoordiging van de NVN.

Medewerkers in cijfers

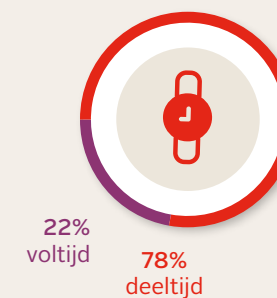
(Peildatum 31 december, 2022)

5,51%
gemiddeld
verzuim

64 | 54,3
medewerkers
FTE
23% man | 77% vrouw

10 in dienst
10 uit dienst

Dienstbetrekking

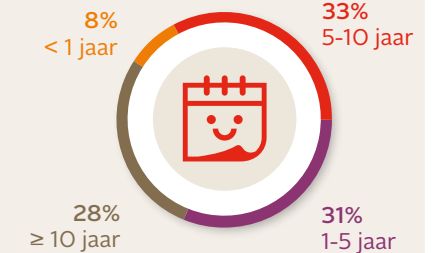
gemiddeld: 32 uur per week

Leeftijdsverdeling

gemiddeld: 52 jaar

Aantal jaren in dienst

gemiddeld: 7,9 jaar

Ondernemingsraad

De ondernemingsraad heet bij de Nierstichting de Raad van Betrokkenheid (de Raad). De Raad streeft naar een organisatie waar mensen naar elkaar luisteren, met elkaar samenwerken en initiatieven nemen. Namens het personeel voert de Raad overleg met de Nierstichting als werkgever, over het ondernemingsbeleid en de personeelsbelangen. De Raad heeft daarbij oog voor zowel de belangen van het personeel als die van de organisatie.

De leden van de Raad op 31 december 2022 waren Martijn Ubbink, Rivka Majoor, Annalou Receveur en Jarno Valster (aspirant lid). In 2023 vinden OR-verkiezingen plaats voor nieuwe leden van de Raad.

In 2022 kwam de Raad formeel 27 keer bij elkaar. Er was 17 keer formeel overleg met de (vertegenwoordiger van de) bestuurder. Verschillende onderwerpen kwamen aan de orde waarover de Raad instemming of advies gaf, waaronder:

- KOERS-transitie;
- coronamaatregelen;
- hybride werken;
- vitaliteitsactiviteiten;
- verzuimcijfers;
- arbeidsreglement.

De Raad is uitgebreid geïnformeerd over en nauw betrokken geweest bij de KOERS-transitie en heeft in dit traject een belangrijke adviserende rol gehad.

De Raad heeft in juli 2022 een overleg gehad over de algemene gang van zaken met de Raad van Toezicht, de directeur en de manager Bedrijfsvoering. Dit overleg (artikel 24 van de Wet op de ondernemingsraden) is bedoeld om de Raad te informeren over zaken die (gaan) spelen in het daaropvolgende halfjaar tot jaar.

3.2 Bedrijfsvoering

ICT

2022 stond in het teken van cloud-migraties. We hebben de overstap gemaakt naar SharePoint voor documentenopslag. Daardoor kunnen we efficiënter werken, makkelijker documenten delen en kosten besparen. We hebben ook ons CRM-systeem gemigreerd naar de laatste versie in de cloud, zodat we meegaan met toekomstige ontwikkelingen en minder afhankelijk zijn.

Daarnaast is in 2022 veel aandacht uitgegaan naar het KOERS-project. De Nierstichting en de nvN kozen in het kader van de gezamenlijke organisatie-inrichting voor een gezamenlijk intranet. Dat lanceren we op 1 februari 2023. Ook maakten we alle flexplekken op kantoor beschikbaar voor medewerkers van de nvN (en vice versa).

We hebben in samenwerking met de nvN een online hub ontwikkeld waar we medewerkers faciliteren en ondersteunen in projectmatig werken.

In 2023 focussen we op de vraag of het opportuun is om onze financiële applicaties naar de Cloud te migreren én op het verbeteren van digitale veiligheid. De ontwikkelingen volgen elkaar in steeds sneller tempo op. Om onze organisatie in de toekomst ook veilig te houden, moeten we daarop aanhaken. Twee concrete acties zijn het ontwikkelen van een Informatiebeveiligingsbeleid en het verbeteren van onze compliance maatregelen.

Inkoop

In 2022 hebben we het inkoopproces binnen de organisatie verder vereenvoudigd en geüniformeerd. Met de implementatie van Elvy-contractbeheer (eind 2021) waren zowel de factuurafhandeling als het contractbeheer al geautomatiseerd. De inkoopondersteuning is in 2022 gecentraliseerd en op ons intranet staat meer informatie over de inkoopprocedure. In 2023 gaan we verder met het vereenvoudigen en professionaliseren van de inkoopproces.

Financiële administratie

In 2022 hebben we het beleid voor de WerkKostenRegeling (WKR) en de WKR-administratie herijkt en aangesloten op de wettelijke vereisten. We hebben ook een btw-scan laten uitvoeren om na te gaan of we voldoen aan de geldende wetgeving en waar kansen en risico's liggen. De inrichting in de financiële administratie is aangepast om eenvoudiger btw-aangifte te kunnen doen.

Integriteit

Het integriteitsbeleid beschrijft de verantwoordelijkheden, de typen schendingen van integriteit, gedragsregels, het meldpunt en het meldingsproces. We beschrijven ook hoe we integer gedrag bevorderen; onder meer via moreel beraad, wat bijdraagt aan het morele leerproces.

Er zijn in 2022 geen (vermoedens van) schendingen gemeld.

Risicomanagement

De risicobereidheid voor compliance en fraude is nul. De Nierstichting streeft ernaar om te voldoen aan de geldende wet- en regelgeving.

De risicobereidheid op financieel gebied en reputatie is laag. We streven naar een solide financiële positie, zodat er financiële armslag is om innovatieve projecten te kunnen uitvoeren. Reputatie is van groot belang; we besteden veel aandacht aan het voorkomen van reputatieschade.

Op operationeel en strategisch gebied is de risicobereidheid laag tot gemiddeld. We streven naar continuïteit van de activiteiten en zijn bereid om risico te nemen om innovatieve initiatieven en projecten uit te voeren om onze doelstellingen te realiseren.

Risicobeheersing en leiderschap

Beheersing van de risico's die we lopen is belangrijk; we besteden daar veel aandacht aan. Belangrijke aandachtsgebieden in ons risicomanagement zijn financiën, reputatie, processen, fraude, ICT-security en (privacy) compliance. Het MT bespreekt de risico's en de te nemen beheersmaatregelen periodiek en informeert hierover ook de Raad van Toezicht. De Risk Council, bestaande uit één vertegenwoordiger van elke afdeling, ondersteunt en adviseert het MT hierbij. Dit doet de Risk Council door risicomanagement in de organisatie uit te dragen en overzicht te houden op beheersmaatregelen en borging daarvan.

We benaderen risicomanagement vanuit risicoleiderschap. Daarbij worden de risico's en kansen nadrukkelijker beoordeeld in relatie tot de doelstellingen. Zo brengen we risico's en kansen in relatie tot de jaarplannen en KOERS in kaart. Risicomanagement is door integratie in het Afwegingskader verankerd in de besluitvorming over projecten en initiatieven.

Indien zich extern gebeurtenissen voordoen, maken we eveneens een inschatting van de impact op de belangrijkste risicogebieden. Hiervoor hanteren we scenario-analyses. In 2022 hebben we scenario-analyses uitgewerkt kort na de inval van Rusland in Oekraïne.

Toetsinstrumenten

We zetten regelmatig toetsinstrumenten in om ons scherp te houden en verbeterpunten in kaart te brengen. Zo toetsen we jaarlijks ons kwaliteitsstelsel, omdat we willen blijven leren en verbeteren. In 2022 ontvingen we wederom het CIO-keurmerk. Hiermee blijft de Nierstichting voldoen aan ISO 9001:2015 dat onder meer eisen stelt aan de organisatie, kernprocessen, mensen en resultaten.

In het kader van onze CBF-erkenning heeft in 2022 een hertoetsing plaatsgevonden waarin de compliance van de Nierstichting aan de kwaliteitsstandaard van de Erkenningregeling is getoetst. De uitkomst was positief. De erkenning van de Nierstichting als goed doel is voortgezet.

Vanuit reputatie-oogpunt houden we een antenne gericht op (sociale) media. We monitoren doorlopend hoe er over ons gesproken wordt. En we hebben voortdurend aandacht voor risico's als gevolg van negatieve publiciteit in de goededoelenbranche: dit kan de beleving van de Nierstichting achterban beïnvloeden. Zo hebben we vroegtijdig inzicht in het sentiment van onze publieksgroepen en issues die (mogelijk) spelen en kunnen we waar nodig gerichte actie ondernemen. We werken hiervoor met monitoring-tools en een actief webcareteam; we hanteren mediaprotocolen, een communicatieplan voor calamiteiten en trainen jaarlijks op basis van een crisissimulatie.

Met een interne audit toetsen we daarnaast jaarlijks een relevant en actueel proces of onderwerp. In 2022 is deze audit uitgevoerd op het Nierstichtingbeleid bij het inwerken van nieuwe medewerkers. De uitkomsten zijn besproken binnen de organisatie; verbeterpunten die naar voren kwamen, pakken we op.

Ook toetsen we de administratieve organisatie en de interne controlemaatregelen jaarlijks. We werken standaard met het 4-ogen principe: betalingen moeten door minimaal twee personen worden gecheckt. Ook werken we volgens de richtlijnen van Goede Doelen Nederland. Bij veranderende wet- en regelgeving passen wij onze procedures en werkwijzen aan om hieraan te blijven voldoen.

Risico's en onzekerheden - Gevolgen van de coronapandemie

De coronapandemie en de overheidsmaatregelen om het virus te bestrijden, hebben beperkt negatieve gevolgen gehad voor onze organisatie in 2022. De vele verschillende inkomstenstromen zijn robuust gebleken.

Toekomstverwachting

De voortdurende oorlog in Oekraïne blijft een onzekere factor. De financiële markten zijn moeilijk te voorspellen. Gezien de lange beleggingshorizon geven de recente gebeurtenissen nog geen aanleiding om het defensieve beleggingsbeleid aan te passen. Wij blijven dit samen met de vermogensbeheerders goed monitoren.

De aanhoudend hoge inflatie leidt ook in 2023 tot verder stijging van de kosten voor beheer, administratie en fondsenwerving. De kentering op de woningmarkt kan nadelig zijn voor de waarde van de nalatenschappen. Welk effect de huidige economische en geopolitieke gebeurtenissen hebben op de inkomsten en doelbestedingsuitgaven, blijft onzeker. Wij continueren de scenario-analyses om adequaat in te kunnen spelen op de veranderende omstandigheden.

Maatschappelijk verantwoord handelen

De Nierstichting spant zich in voor een gezondere samenleving en draagt daarmee bij aan de duurzaamheidsagenda van de Verenigde Naties. Vanwege onze inzet voor nierpatiënten en het voorkomen van nierschade, ligt de focus voornamelijk op het Sustainable Development Goal 'Good Health and Well Being'. Bij de uitvoering van onze activiteiten hebben ook andere aspecten van maatschappelijk verantwoord handelen onze aandacht. Denk aan samenwerken met leveranciers die:

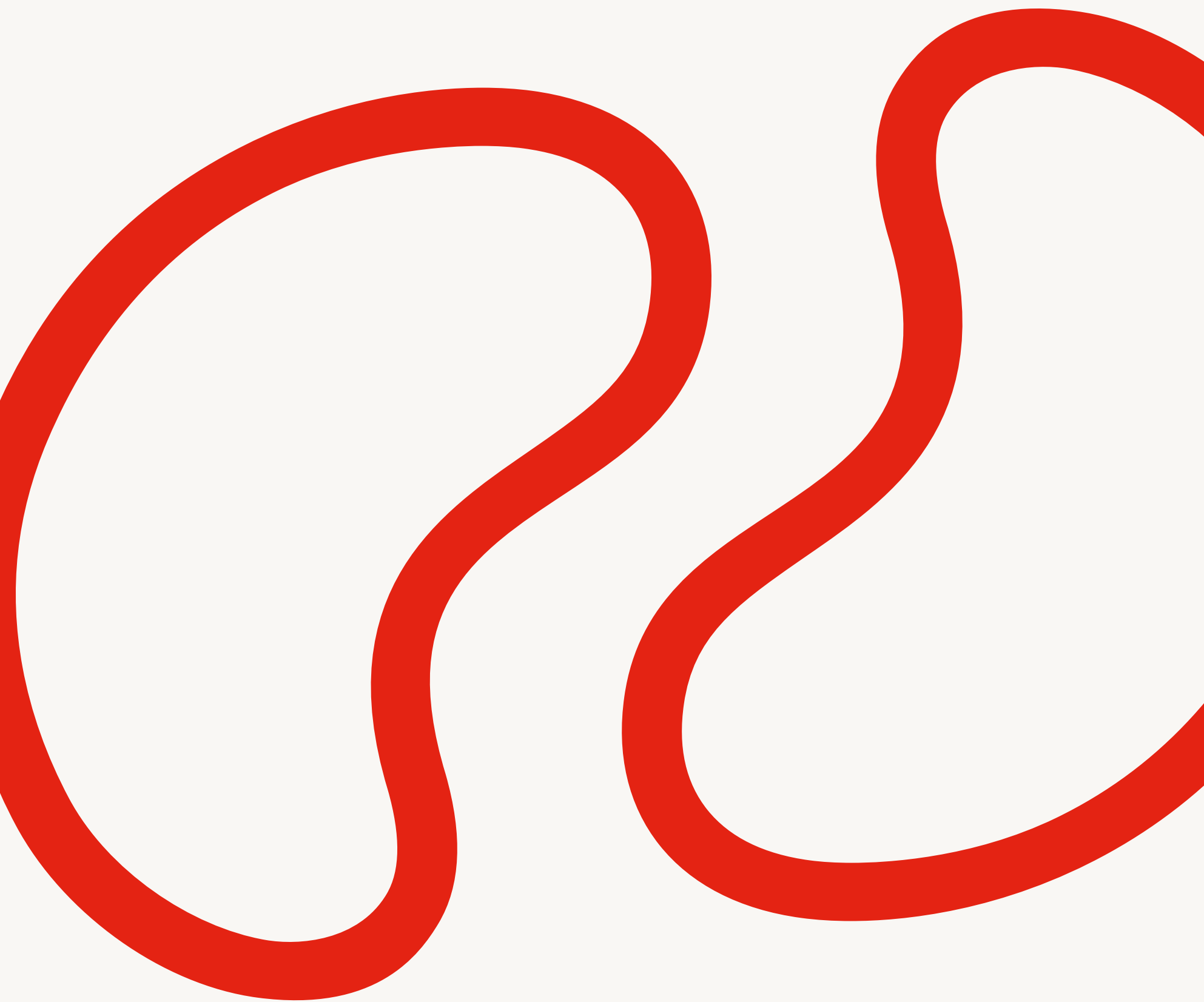
- actief een lagere milieubelasting nastreven bij de productie en verpakking van goederen en diensten;
- garanderen dat bij vervaardiging en/of levering van producten of diensten geen gebruik wordt gemaakt van dwangarbeid, kinderarbeid of uitbuiting; ook niet door toeleveranciers of onderaannemers.

De logistiek van materialen ten behoeve van de jaarlijkse collecte wordt verzorgd door een extern bedrijf waar mensen werken met een afstand tot de arbeidsmarkt. In de collecte-organisatie gebruiken we 100% natuurlijke en composteerbare tassen; dat voorkomt gebruik van zo'n 35.000 plastic tassen (per jaar).

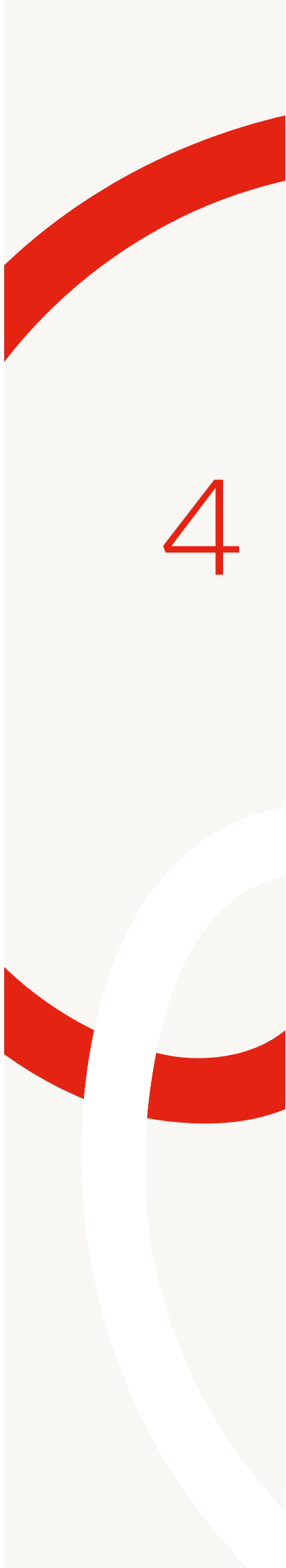
Grote toegezegde bedragen, voor onder meer lang lopende onderzoeken en borging van de continuïteit, reserveren we en beleggen we op een verantwoorde en duurzame wijze. In het Treasurystatuut staan onze standpunten over het wel, niet of gedeeltelijk uitsluiten van bedrijven die controversiële producten of diensten leveren.

We kopen uitsluitend groene stroom in. We bieden ons afval zo mogelijk gescheiden aan bij de afvalverwerker. We werken grotendeels papierloos en ons pand is voorzien van led-verlichting. Het dak van het pand is voorzien van thermische-isolatie-dakbedekking. Het klimaatsysteem is zuinig in gas-verbruik. Ons pand heeft energielabel A. De MT-leden rijden een elektrische leaseauto. Op het terrein van de Nierstichting is een laadvoorziening voor elektrisch laden voor medewerkers en gasten.

Jaarrekening 2022

4

Jaarrekening 2022

De cijfers in de jaarrekening worden gepresenteerd op x € 1.000 waardoor kleine afrondingsverschillen in de rapportage kunnen voorkomen.

4.1 Jaarrekening 2022

Balans per 31 december 2022 (na resultaatbestemming)

(In € duizend)	31-dec-22	31-dec-21
Activa		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	1.026	1.248
Financiële vaste activa	833	219
Vlottende activa		
Vorderingen en overlopende activa	7.858	10.865
Effecten en deposito's	12.416	15.018
Liquide middelen	7.308	6.552
Totaal activa	29.441	33.902
Passiva		
Reserves en fondsen		
Continuïteitsreserve	6.595	6.700
Bestemmingsreserves	1.575	4.308
Voorzieningen	55	60
Schulden		
Langlopende schulden	13.412	16.126
Kortlopende schulden	7.804	6.707
Totaal passiva	29.441	33.902

Staat van baten en lasten

(In € duizend)	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Baten			
Totaal Baten van Particulieren	14.472	15.322	13.769
Baten van Bedrijven en organisaties	155	180	216
Baten van andere organisatie zonder winststreven	214	450	4.546
Baten van Subsidies van Overheden	-	500	1.018
Baten van Loterijenorganisaties	1.713	1.625	1.647
Som van de geworven baten	16.555	18.077	21.197
Overige baten	13	-	31
Som van de baten	16.568	18.077	21.229
Lasten			
Besteed aan de doelstellingen			
Activiteiten per KOERS-thema	8.985	11.520	13.896
Communicatie	3.052	3.407	2.904
Totaal Bestedingen t.b.v. doelstellingen	12.037	14.927	16.800
Wervingskosten	3.810	4.203	3.585
Kosten beheer en administratie	1.692	1.610	1.611
Som van de lasten	17.539	20.738	21.996
Saldo voor financiële baten en lasten	-971	-2.661	-767
Saldo financiële baten en lasten	-2.080	80	710
Saldo van de baten en lasten	-3.051	-2.581	-57

(In € duizend)	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Bestemming saldo van de baten en lasten			
Continuïteitsreserve	-105	-1.360	-300
Reserve KOERS	-2.834	-1.223	386
Reserve Vruchtgebruik	-112	-	10
Herwaarderingsreserve Beleggingen	-	-	-153
TOTAAL	-3.051	-2.583	-57

4.2 Kasstroomoverzicht

(In € duizend)	2022	2021
Saldo van de baten en lasten	-3.051	-57
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Afschrijvingen materiële vaste activa	386	375
Mutatie voorzieningen	-5	-25
Mutatie Vorderingen	3.007	47
Effecten	2.602	84
Mutatie Kortlopende schulden	1.096	-726
Mutatie Langlopende schulden	-2.714	2.403
Kasstroom uit operationele activiteiten (B)	4.372	2.157
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringsen in materiële vaste activa	-164	-66
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-	-
Investeringsen in financiële vaste activa	-410	-70
Desinvesteringen in financiële vaste activa	9	12
Kasstroom uit investeringsactiviteiten (C)	-565	-124
Mutatie liquide middelen (A+B+C)	756	1.975
Liquide middelen per 1 januari	6.552	4.576
Liquide middelen per rapportagedatum	7.308	6.552
Mutatie liquide middelen	756	1.976
Liquide middelen in vermogensbeheer	995	376
Beschikbaar voor financiering per direct	6.312	6.176

4.3 Grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening
Algemeen

De in de jaarrekening opgenomen informatie heeft betrekking op de financiële informatie en de activiteiten van Nierstichting Nederland. De Nierstichting is een stichting, statutair gevestigd aan de Groot Hertoginnelaan 34, 1405 EE te Bussum en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41197093. De Nierstichting, opgericht in 1968, heeft als missie *Gezonde nieren voor iedereen*. Hiertoe zetten bijna 70 medewerkers zich in voor gerichte besteding van donaties aan onderzoek en andere projecten, fondswerving, efficiënte administratie, beheer en faciliteiten. De Nierstichting kan dit doen dankzij steun van donateurs, vrijwilligers, bedrijven en vele anderen.

Deze jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen (RJ650) uitgaande van een verslagperiode van een jaar. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar. De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Verbonden partijen

Bij geen van onderstaande partijen is sprake van overheersende zeggenschap waardoor er geen consolidatie nodig is.

- Nierpatiënten Vereniging Nederland (nvN):** De nvN, die eveneens in Bussum is gevestigd, heeft tot doel de belangen van nierpatiënten in Nederland te behartigen. Het is een vereniging voor nierpatiënten én alle betrokkenen. De nvN is voor wat betreft haar inkomsten volledig afhankelijk van leden en derden. De Nierstichting heeft aan de nvN in 2022 een bedrag van circa € 1.4 miljoen subsidie verstrekt. Dit is verwerkt in onze jaarrekening.
- Neokidney Foundation (NKF):** De NKF is in 2012 opgericht en een initiatief van de Nierstichting. De doelstelling van de Neokidney Foundation is een draagbare kunstnier te ontwikkelen. Het betreft een zelfstandig opererende organisatie. In 2022 heeft de Neokidney Foundation een bedrag van € 862.000 subsidie ontvangen van de Nierstichting.
- Stichting Nieren.nl:** Stichting Nieren.nl is in 2018 opgericht en een initiatief van de Nierstichting en de Nierpatiënten Vereniging Nederland (nvN). De doelstelling van Nieren.nl is het bieden van een betrouwbaar en veilig platform voor nierpatiënten, hun naasten en andere betrokkenen. Het is een stichting waarvan het bestuur op basis van evenredige participatie en zeggenschap wordt gevormd door de Nierstichting en de nvN. Er vloeien vooralsnog geen geldstromen door de stichting, partijen brengen ‘in kind’ mensen en middelen in.

Grondslagen voor de balans

Activa en verplichtingen worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en ontvangen dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Materiële vaste activa

Onroerende zaken, inventaris en vervoermiddelen worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, inclusief de direct toerekenbare kosten, onder aftrek van de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen, gebaseerd op de verwachte gebruiksduur.

De gehanteerde afschrijvingsnormen zijn:

 Pand Groot Hertoginnelaan 34, Bussum	25 jaar
 Verbouwing/aanpassing onroerende zaak	10 jaar
 Inventaris	5 jaar
 Vervoermiddelen (incl. restwaarde)	5 jaar
 ICT-middelen	3 jaar
 Customer Relation Managementsysteem	5 jaar
 Grant Management Systeem	5 jaar

Financiële vaste activa

Impact investeringen - Deelnemingen waar de Nierstichting geen invloed van betekenis uitoefent op zakelijk of financieel beleid worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Verstreckte leningen aan instellingen en patiënten worden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de geamortiseerde kostprijs en direct verantwoord in de staat van baten en lasten.

Impact investeringen in de vorm van leningen aan start ups worden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de geamortiseerde kostprijs en direct verantwoord in de staat van baten en lasten.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor de vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikname afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Winsten en verliezen bij verkoop van materiële vaste activa worden verantwoord onder de afschrijvingen.

Vordering uit hoofde van nalatenschappen

In 2021 heeft de RJ een nieuwe richtlijn gepubliceerd (RJ 640 – uiting 2021-3) met betrekking tot de verantwoording en waardering van baten uit nalatenschappen. De Nierstichting heeft ervoor gekozen om de verwerkingswijze te wijzigen. Met ingang van 2021 worden de baten uit nalatenschappen verwerkt in het verslagjaar waarin de akte van verdeling, dan wel als er geen akte van verdeling is, de rekening en verantwoording is ontvangen. Uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het verslagjaar waarin ze worden ontvangen als baten uit nalatenschappen verwerkt.

De vorderingen nalatenschappen uit 2020 of ouder zijn gewaardeerd tegen 90% van de waarde van de nalatenschap. Tussentijds vindt herwaardering plaats indien de status van de nalatenschap daar aanleiding toe geeft. Bij de beoordeling of een nalatenschap belast met vruchtgebruik een waardering moet krijgen is gebruik gemaakt van de “Handreiking verwerking en waardering van nalatenschappen belast met (vrucht)gebruik, januari 2018” van Goede Doelen Nederland. Vruchtgebruik wordt gewaardeerd als de vruchtgebruiker niet mag interen, vervreemden en beleggen. De organisatie heeft beschikingsmacht over het verkregen actief en het is waarschijnlijk dat er toekomstige economische voordelen aan de organisatie zullen toevloeien. Indien de vruchtgebruiker recht heeft op interen, vervreemden of beleggen vindt waardering plaats op het moment dat het vruchtgebruik is geëindigd en is aangegroeid tot volle eigendom bij de organisatie. Voor de waardering van vruchtgebruik wordt de fiscale waarde van vruchtgebruik gebruikt. Jaarlijks kan het (vrucht)gebruik vermogen wijzigen en deze mutaties lopen via het resultaat.

Nalatenschappen geregistreerd als Fidei Commis zijn gewaardeerd op nihil. Bij definitieve afrekening wordt het restant van de vordering verantwoord.

Vorderingen die betrekking hebben op dossiers vanaf 2021 zijn gewaardeerd op de waarde in de akte van verdeling (of rekening en verantwoording).

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Na de eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Effecten en deposito's

Effecten worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Aandelen en collectieve beleggingen worden gewaardeerd op de beurskoersen per jaareinde. Voor individuele obligaties wordt de reële waarde gedefinieerd als de beurskoers vermeerderd met de opgelopen rente per jaareinde. Resultaten en waardeverschillen uit effecten worden onder de opbrengsten verantwoord in de staat van baten en lasten. Er wordt een reserve aangehouden ter grootte van de ongerealiseerde waardevermeerdering van obligaties.

Voor het belegde deel van het vermogen volgt de Nierstichting haar treasury statuut waarin de Nierstichting een risicomijdend én duurzaam beleggingsbeleid voert, waarbij grotendeels in beursgenoteerde aandelen en obligaties wordt belegd. De Nierstichting maakt in 2022 gebruik van verschillende vermogensbeheerders die met een mandaat vermogensbeheer het vermogen defensief en met een laag risico beheren. De mandaten zijn opgesteld in overeenstemming met het Beleggingsstatuut van de Nierstichting dat de algemene beleggingsrichtlijnen, de uitsluitings- en voorkeurscriteria en de benchmarks bevat die de Nierstichting toegepast wil zien bij de samenstelling en beoordeling van de beleggingsportefeuille. De beleggingen zijn door de Nierstichting vrij te besteden.

De vermogensbeheerders rapporteren periodiek over het gevoerde beleid, waarbij een toelichting wordt gegeven op het beleggingsbeleid en de behaalde resultaten, positieve impact, de marktomstandigheden en de marktverwachtingen. Tenminste eenmaal per jaar evalueert het bestuur de behaalde beleggingsresultaten, waarbij tevens het strategisch beleggingsbeleid wordt getoetst aan de beleggingsdoelstellingen van de Nierstichting.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaande uit kas en banktegoeden staan ter vrije beschikking van de stichting. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Reserves en fondsen

Het eigen vermogen van de Nierstichting wordt onderverdeeld in reserves en fondsen.

De continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat de Nierstichting ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. De wijze van berekening van de hoogte van de reserve is in 2020 bij besluit van de Raad van Toezicht vastgesteld. Herijking van deze reserve vindt jaarlijks plaats op basis van de begroting van

het volgende jaar. In 2022 is de hoogte van de continuïteitsreserve na herijking op basis van de begroting van 2023 bepaald op € 6,9 miljoen.

Aan bestemmingsreserves is door de directie van de Nierstichting onder goedkeuring van de Raad van Toezicht een in de jaarrekening omschreven bestedingsmogelijkheid gegeven. Deze ligt in het verlengde van de doelstelling van de Nierstichting.

Bestemmingsfondsen bestaan uit vermogen dat is bestemd door derden.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. De voorziening wordt als langlopend beschouwd wanneer de feitelijke verplichting naar verwachting langer dan een jaar duurt.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Zodra de aanvraag voor een subsidie door het bestuur is gehonoreerd, worden de daarvoor bestemde bedragen voor het volledige bedrag van de toezegging onder schulden opgenomen. Daarbij worden kort- en langlopende schulden onderscheiden. Kortlopende schulden worden voldaan in het jaar volgend op het verslagjaar.

Grondslagen voor de staat van baten en lasten

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen baten en lasten over het jaar.

Baten

Baten worden in beginsel verantwoord in het jaar waarin de betreffende gelden worden ontvangen. Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde in Nederland indien deze een materiële omvang hebben. Het gaat daarbij om goederen of diensten die tegen geld waardeerbaar zijn.

Nalatenschappen

In 2021 heeft de RJ een nieuwe richtlijn gepubliceerd (RJ 640 – uiting 2021-3) met betrekking tot de verantwoording en waardering van baten uit

nalatenschappen. De Nierstichting heeft ervoor gekozen om de verwerkingswijze te wijzigen. Met ingang van 2021 worden de baten uit nalatenschappen verwerkt in het verslagjaar waarin de akte van verdeling, dan wel als er geen akte van verdeling is, de rekening en verantwoording is ontvangen. Uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het verslagjaar waarin ze worden ontvangen als baten uit nalatenschappen verwerkt.

Voor 2022 heeft dit een negatieve impact op de baten uit nalatenschappen omdat de aangemelde nalatenschappen pas als bate worden verantwoord als de akte van verdeling beschikbaar is. Dit is een tijdelijk administratief effect en heeft geen reëel effect op de kasstromen. De verwachting is dat het effect van de stelselwijziging op de baten na 2022 grotendeels is ingelopen.

Baten uit loterijenorganisaties

Baten van loterijen worden verantwoord in het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft.

Overheidssubsidies

De overheidssubsidies uit hoofde van Publiek Private Samenwerking (PPS) worden verantwoord op het moment dat besteding van de subsidie plaatsvindt.

Lasten

Lasten worden verantwoord in het jaar waarop deze betrekking hebben.

Besteed aan de doelstelling

De financieringsverplichtingen, de verplichtingen voor wetenschappelijke onderzoeksprojecten en programma's en de verplichtingen voor persoonsgebonden wetenschappelijke financiering worden voor de gehele looptijd als besteding verantwoord in het jaar waarin het besluit is genomen en de financieringsontvanger schriftelijk van de financieringstoekenning op de hoogte is gesteld.

De overige bestedingen worden als last opgenomen in het jaar waarin de prestatie aan de Nierstichting is geleverd.

Toerekening van kosten

De interne kosten bestaan uit personeelskosten, huisvestings-, en kantoor- en algemene kosten. Deze interne kosten van de werkorganisatie worden toegerekend aan de doelstelling, de werving van baten, communicatie en aan beheer en administratie. De kosten van beheer en administratie zijn die kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) bedrijfsvoering. De interne kosten worden op basis van de volgende uitgangspunten verdeeld:

- Kosten die direct toerekenbaar zijn worden ook direct doorbelast;
- De niet direct toerekenbare kosten worden verdeeld op basis van het gemiddeld aantal fte's.

Personeelskosten

De personeelskosten zijn de kosten van vast en ingehuurd personeel en deze vormen het grootste deel van de interne kosten. De personeelskosten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De pensioenregeling is collectief ondergebracht bij het Pensioen Fonds Zorg en Welzijn (PFZW) in Zeist. Deze pensioenregeling is gebaseerd op het 'middelloon' systeem; dat wil zeggen dat het uiteindelijke pensioen afhankelijk is van het aantal deelname jaren en het gemiddeld pensioengevend salaris. De dekkingsgraad van het PFWZ was per eind 2022 109,2% (2021 – 106,6%). De dekkingsgraad laat de verhouding zien tussen wat een pensioenfonds nu in kas heeft en de pensioenen die het op lange termijn moet betalen.

De over het verslagjaar betaalde premie wordt als last verantwoord onder pensioenkosten, waarbij de werkgever 75% en de werknemer 25% van de premie voor zijn rekening neemt. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Naast premiebetalingen bestaan er geen andere verplichtingen.

Financiële baten en lasten

De gerealiseerde en ongerealiseerde koersresultaten worden in het desbetreffende boekjaar opgenomen in de staat van baten en lasten. Dividenden en rentebaten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij zijn ontvangen. De met de beleggingen gemoeide kosten worden afzonderlijk verantwoord onder kosten beleggingen in de staat van baten en lasten.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening als gebeurtenissen na balansdatum.

4.4 Toelichting op de balans per 31 december 2022

Activa

Materiële vaste activa

(In € duizend)	Pand (incl. verbouwing)	Inventaris	Vervoers- middelen	ICT	Totaal
Aanschafwaarde	3.354	368	71	1.470	5.263
Cumulatieve afschrijving	-2.457	-334	-52	-1.171	-4.015
Boekwaarde per 1 januari 2022	897	34	19	299	1.248
Investeringen	0	1	-	163	164
Desinvesteringen	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	-168	-15	-1	-203	-386
Afschrijvingen desinvesteringen					
Mutaties	-168	-14	-1	-40	-222
Boekwaarde per 31 december 2022	729	20	18	259	1.026

De materiële vaste activa zijn nodig voor de bedrijfsvoering.

De pand betreft het in 1976 gebouwde kantoorpand Groot Hertoginnelaan 34 te Bussum. De balanswaarde van het initieel gebouwde kantoorpand is sinds eind 2016 nihil. In 2015 heeft een grote verbouwing plaatsgevonden en in 2020 is geïnvesteerd in een nieuw klimaatsysteem. Het energielabel van het pand is A.

De Nierpatiënten Vereniging Nederland huurt een deel van het pand. De boekwaarde onroerende zaak betreft nagenoeg geheel de verbouwingskosten.

Onder vervoermiddelen worden de bedrijfsauto's verantwoord die door de Nierstichting zijn aangeschaft.

Onder ICT wordt alles dat betrekking heeft op ICT-infrastructuur (computers, laptops, netwerkssystemen, etc.) en software gevat.

Financiële vaste activa

(In € duizend)	31-dec-21	Toename	Afname	31-dec-22
Impact financiering - deelnemingen	210	423	-	633
Impact financiering - leningen		200	-	200
Effecten	9	-	9	-
Leningen Patiënten in het kader van de doelstelling	2	-	1	1
Totaal effecten en leningen/voorschotten	221	623	10	834
Voorziening leningen	-2	-	1	-1
Totaal financiële vaste activa	219	623	9	833

Impact Financiering – Deelnemingen.

Hiervan betreft € 420.000 het aandeel van de Nierstichting in Coöperatieve INZET I U.A. dat per balansdatum in INZET is geïnvesteerd. Leden van de Coöperatie zijn niet aansprakelijk voor schulden van de Coöperatie jegens derden en aan de Coöperatie tot het maximum van het commitment. Het maximale Commitment van de Nierstichting bedraagt € 700.000. De gelden zijn beschikbaar gesteld in het kader van de doelstelling. De totale omvang van de commitments van de leden van de Coöperatie is € 8,9 miljoen.

In 2022 is een subsidie van € 213.000 omgezet in een deelneming in Patient One – Fair Medicine. Hiermee is de Nierstichting formeel coalitiepartner geworden in de Patient One coalitie die zich richt op een verbeterd medicijn voor cystinose patiënten.

Impactfinanciering – leningen

In 2022 is een lening verstrekt aan Vascope. Dit betreft een converteerbare lening van € 200.000. De lening heeft een looptijd van 48 maanden. Indien de lening niet binnen 24 maanden is geconverteerd zal deze na deze 24 maanden inclusief geaccumuleerde rente binnen 24 maanden worden terugbetaald.

Effecten

In september 2005 heeft de Vereniging Vrienden van de Nierstichting (vvn) 100 procent van de certificaten van aandelen in Meijon Ontwikkeling B.V. in bezit gekregen. Eveneens heeft de vvn op die datum een lening ontvangen van € 18.000. Dit bedrag is gebruikt voor een kapitaalstorting in Meijon Ontwikkeling B.V. Na de fusie tussen de vvn en de Nierstichting in 2009 gingen alle bezittingen en verplichtingen van de vvn over op de Nierstichting. De Nierstichting vernam pas begin 2013 dat de Nierstichting in het bezit was van de certificaten die door de vvn waren verkregen. In 2014 zijn de certificaten op de aandelen van Meijon Ontwikkeling B.V. afgewaardeerd tot de nog te verwachten opbrengst van € 9.000. In 2022 zijn de certificaten verkocht voor een waarde van € 20.000 en is de lening kwijtgescholden. Het resultaat is in overige baten verantwoord.

Leningen patiënten

De leningen aan patiënten worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Ten behoeve van de leningen aan patiënten is een voorziening voor vermoedelijke oninbaarheid getroffen van gelijk aan de waarde van de uitstaande leningen. De Nierstichting verstrekt geen nieuwe leningen aan instellingen en hypothecaire leningen meer en daarmee vermindert de waarde jaarlijks met een bedrag gelijk aan de aflossing.

Vorderingen en overlopende activa

(In € duizend)	31-dec-22	31-dec-21
Vorderingen uit hoofde van nalatenschappen	3.236	4.831
Nog te ontvangen bedragen	1.140	856
Vooruitbetaalde kosten	57	65
Vorderingen uit hoofde van dialysekosten	-	0
Te ontvangen PPS-Subsidie	930	1.796
Vordering Piet Poortman Fonds op Naam	2.475	3.300
Overige vorderingen	20	16
Dubieuze debiteuren	-	-
Totaal Vorderingen en overlopende activa	7.858	10.865

De vorderingen uit hoofde van nalatenschappen zijn gewaardeerd tegen de richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ650). In deze post is een bedrag opgenomen van € 604.000 als waardering van nalatenschappen belast met (vrucht)gebruik. De mutatie in de waardering van het vruchtgebruik is toegevoegd aan de bestemmingsreserve 'Herwaardering Vruchtgebruik'. De vorderingen zijn gedaald als gevolg van de toegepaste nieuwe verwerkingsswijze van de baten uit nalatenschappen. Zie 'Grondslagen voor de balans' in [4.3](#) voor toelichting over deze stelselwijziging.

De post 'Te ontvangen PPS-subsidie' omvat de nog te ontvangen subsidie van Health Holland inzake toegezegde PPS-subsidie voor diverse projecten, waaronder RegMedXB. De vorderingen betreffen toekenningen uit 2018, 2020 en 2021 voor lopende projecten.

De vordering Piet Poortman Fonds op Naam wordt in drie jaar verder uitbetaald. Dit loopt synchroon met de subsidiebetalingen aan de projecten waarvoor deze gelden bestemd zijn.

Alle hier opgenomen kortlopende vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd van korter dan 1 jaar.

(In € duizend)	Obligaties	Aandelen	Alternatieve beleggingen	Totaal 2022
Stand per 1 januari 2022	11.048	3.697	274	15.018
Mutaties	-1.993	-570	-39	-2.602
Stand per 31 december 2022	9.055	3.127	235	12.416
Portefeuilleverdeling	72,9%	25,2%	1,9%	

De Nierstichting heeft in 2022 gewerkt met drie vermogensbeheerders; Triodos Bank, Rabobank en InsingerGilissen. In 2022 is de portefeuille InsingerGilissen opgeheven en toegevoegd aan de portefeuilles bij Rabobank en Triodos.

Gedurende het verslagjaar zijn de beleggingen binnen de grenzen van het mandaat beheerd volgens de financiële en duurzaamheidscriteria van de Nierstichting. In lijn met het risicomijdende beleid is het grootste deel van de portefeuille belegd in obligaties. Zowel de aandelen als de obligaties hebben harde klappen gehad afgelopen jaar. Het duurzame karakter van de portefeuille heeft ons daarbij parten gespeeld omdat afgelopen jaar een aantal sectoren waar de Nierstichting niet in belegt (zoals fossiele energie) beter presteerden dan de markt.

De effecten zijn gewaardeerd tegen marktwaarde per balansdatum. Gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten worden via de staat van Baten en Lasten verwerkt.

Liquide middelen

Deze post bevat kas, banktegoeden en spaarrekeningen. Hierin zijn de liquide middelen opgenomen die onderdeel uitmaken van de vermogensbeheerportefeuilles.

(In EUR x 1.000)	31-dec-22	31-dec-21
Liquide middelen	7.308	6.552

Passiva

Reserves en fondsen

(In € duizend)	1-jan-22	Toevoeging	Vermindering	31-dec-22
Reserves				
Continuïteitsreserve	6.700		-105	6.595
Reserve KOERS	2.834		-2.834	-
Reserve Impactinvesteringen	700	213		913
Herwaarderingsreserve vruchtgebruik	774		-112	662
Herwaarderingsreserve Beleggingen		-	-	-
Totaal reserves en fondsen	11.008	213	-3.051	8.170
Fondsen				
Fonds op naam	-	-	-	-
Totaal fondsen	-	-	-	-
Totaal reserves en fondsen	11.008	213	-3.051	8.170

In 2022 is de hoogte van de continuïteitsreserve na herijking op basis van de begroting van 2023 bepaald op € 6,9 miljoen. Als gevolg van het negatieve resultaat is er € 105.000 in mindering gebracht op de continuïteitsreserve waardoor deze € 283.000 onder de norm ligt.

De bestemmingsreserve KOERS biedt de ruimte om kansrijke, innovatieve projecten uit te kunnen voeren en om verdere invulling aan de KOERS-agenda te geven. De gelden in de bestemmingsreserve KOERS moeten binnen 2 jaar besteed zijn. Het doel van deze gelden is om zoveel mogelijk impact te maken en daarmee bij te dragen aan de doelstelling. In 2022 is € 1,7 miljoen uit de KOERS-reserve besteed aan projecten, waaronder Check@Home en Nextkidney. Het negatieve resultaat – grotendeels veroorzaakt door de onge-realiseerde koersverliezen op de beleggingen – is grotendeel ten laste van de bestemmingsreserve KOERS gebracht teneinde de continuïteitsreserve niet te ver onder het gewenste niveau te laten komen.

De bestemmingsreserve Impactinvesteringen (voorheen bestemmingsreserve INZET) is gecreëerd om een deel van de opgebouwde reserves in te zetten voor investeringen. De doelstelling hierbij is dat samen met andere gezondheids- en vermogensfondsen wordt geïnvesteerd in nieuwe ondernemingen die in het verlengde van de strategie en missie van de deelnemende gezondheid- en vermogensfondsen opereren. Gezien het risico dat inherent is aan investeringen in start-ups is het vanuit goed financieel beheer onwenselijk dat er in toekomstige jaren plotseling een waardedaling ten laste van het resultaat moet worden gebracht. De reserve ultimo 2022 betreft voor INZET deels de toegezegde toekomstige capital calls en is deels bestemd als herwaarderingsreserve voor de geactiveerde capital calls. Tevens is de waarde (verkrijgingsprijs) van de deelneming in Patient One toegevoegd aan de reserve.

De bestemmingsreserve Vruchtgebruik is gevormd conform de Herziene Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen (RJ650). De deze reserve is niet vrij besteedbaar. Deze bestemmingsreserve is vrij besteedbaar voor doelbesteding, nadat het vruchtgebruik is ontvangen.

Voorzieningen

(In € duizend)	1-jan-22	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	31-dec-22
Jubileumuitkeringen	60		-5		55
Totaal voorzieningen	60	-	-5	-	55

Er zijn in 2022 drie jubileumuitkeringen gedaan.

Schulden

Langlopende schulden mutatieoverzicht

(In € duizend)	projectverplichtingen
Stand per 1 januari 2022 (incl. kortlopend deel)	21.620
Bij: toekenningen	6.089
Af: vrijval	-195
Af: uitbetalingen	-7.728
Stand per 31 december 2022	19.786
Af: verplichtingen komend boekjaar	-6.374
Stand langlopende schulden per 31 december 2022	13.412

De projectverplichtingen betreffen gevoteerde, nog niet uitbetaalde subsidies. Het gedeelte dat in 2023 moet worden uitbetaald is opgenomen onder Kortlopende Schulden. Er zijn geen langlopende schulden met een looptijd langer dan 6 jaar.

Kortlopende schulden

(In € duizend)	31-dec-22	31-dec-21
Gevoteerde, nog niet uitbetaalde subsidies	6.374	5.494
Crediteuren	507	689
Vooruit ontvangen en te betalen bedragen	448	100
Opgebouwde vakantierechten	143	264
Belastingen en premies sociale verzekeringen	113	104
Rekening Courant Nieren.nl	100	51
Te betalen BTW	14	5
Schulden ter zake van pensioenen	105	
Totaal kortlopende schulden	7.804	6.707

Alle hier opgenomen kortlopende schulden hebben een looptijd van korter dan 1 jaar. Belastingen en premies sociale verzekeringen betreft de te betalen loonheffing over december 2022.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Nalatenschappen

Nalatenschappen van 2020 en eerder

Op basis van de huidige inschatting bedragen de rechten met betrekking tot nalatenschappen belast met (vrucht)gebruik € 939.000. Op basis van de waarderingsrichtlijnen voor nalatenschappen belast met (vrucht)gebruik is in de balans hiervoor een bedrag van € 604.000 opgenomen.

De rechten van nalatenschappen geregistreerd als Fidei Commis bedragen per balansdatum € 338.000. Conform de waarderingsgrondslagen zijn deze op nihil gewaardeerd.

Nalatenschappen vanaf 2021

De rechten van nalatenschappen die vanaf 2021 zijn aangemeld, maar overeenkomstig de gekozen verwerkingswijze nog niet in de baten zijn verwerkt, bedragen € 6,956 miljoen.

Meerjarige financiële verplichtingen:

Ultimo boekjaar zijn de meerjarige financiële verplichtingen uit hoofde van

(In € duizend)

Binnen 1 jaar	71
Binnen 5 jaar	81
Totaal verplichting	153

operationele lease als volgt te specificeren:

4.5 Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022
Baten

	Totaal baten particulieren	Baten van bedrijven	Baten van andere organisatie zonder winststreven	Baten van subsidies van overheden	Baten van loterij organisaties	Totaal 2022	Begroot 2022	Totaal 2021
Baten								
Collecte	3.105	-	-	-	-	3.105	3.000	3.205
Donaties & giften	5.806	99	214	-	-	6.119	6.500	10.544
Periodieke schenkingen	573	-	-	-	-	573	572	629
Nalatenschappen	4.789	-	-	-	-	4.789	5.440	3.748
Evenementen	65	-	-	-	-	65	210	164
Acties derden	134	9	-	-	-	144	155	149
Partnerships	-	47	-	-	-	47	75	94
Subsidies van overheden	-	-	-	-	-	-	500	1.018
Loterijen	-	-	-	-	1.713	1.713	1.625	1.647
Som van de geworven baten	14.472	155	214	-	1.713	16.555	18.077	21.197
Begroting 2022	15.322	180	450	500	1.625	18.077		
Totaal 2021	13.769	216	4.546	1.018	1.647	21.197		

Collecte

We hebben in 2022 een goede collecte gedraaid met een opbrengst die ruim € 100.000 boven de begroting lag. Ongeveer 30% van de inkomsten kwam uit donaties via de QR-code en de online collecte. Daarmee zijn de digitale baten ongeveer 5% gestegen ten opzichte van 2021.

Donaties & Giften

Donaties en giften zijn in totaal € 381.000 lager dan begroot. De database van donateurs loopt langzaam terug, een trend die al langer gaande is. Donaties minor donors en Bedrijven zonder winststreven zijn lager, de donaties middle en major donors en vanuit bedrijven zijn hoger dan begroot. De in 2021 gestarte inzet op versterkt relatiemanagement betaalde zich ook in 2022 uit.

Periodieke schenkingen

Afgelopen jaar hebben we gericht campagne gevoerd om periodiek schenken onder de aandacht te brengen wat heeft geresulteerd in een lichte toename van baten uit schenkingsovereenkomsten.

Nalatenschappen

De baten uit nalatenschappen zijn € 651.000 lager dan begroot. Dit is deels veroorzaakt door de nieuwe verwerkingswijze van de baten waarbij de baten pas worden verantwoord als de akte van verdeling gemaakt is. Dit impliceert dat nog niet alle in 2021 aangemelde nalatenschappen als bate zijn verantwoord. Deze toekomstige baten bedragen € 6,956 miljoen en zijn vermeld in de Niet uit de balans blijvende Rechten & Verplichtingen.

Evenementen

De Nierstichting heeft in 2022 een beperkt aantal evenementen georganiseerd, zoals de Nierdaagse en Tour der Lage Landen.

Acties derden

De baten uit acties derden zijn iets hoger dan begroot.

Partnerships

Diverse bedrijven steunen de Nierstichting met een partnership, onder andere rond het thema Zout en de Restaurant 3-daagse.

Subsidies van overheden

In 2022 zijn geen PPS-subsidies aangevraagd voor specifieke projecten. De geplande projecten zijn doorgeschoven naar 2023.

Loterijen

In 2022 bedroeg de reguliere bijdrage van de Postcode Loterij € 900.000. De geoormerkte bijdrage van de VriendenLoterij bedroeg € 312.000. Daarnaast ontvingen we € 501.000 van de Lotto-SLV (Stichting Loterijacties Volksgezondheid).

Lasten

(In EUR x 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Lasten			
Besteed aan de doelstellingen			
Activiteiten per KOERS-thema			
- Voorkomen			484
- Genezen			600
- Behandelen			914
- Gezonde Nieren	662	760	
- Beter behandelen	-	10	
- Donatie & Transplantatie	96	140	
- Nierfunctievervangende technologie	883	620	
- Kinderen	-	100	
- Leven met een nierziekte	105	105	
Onderzoek en Innovatie	3.906	5.813	8.261
Patiëntenondersteuning	1.768	1.778	1.889
Zorg en innovatie algemeen	94	245	72
- Teruggeboekte subsidies voorgaande jaren	-306	-150	-184
- Interne kosten t.b.v. Zorg en innovatie	1.778	2.098	1.861
Communicatie	3.052	3.407	2.904
Totaal Bestedingen t.b.v. doelstellingen	12.037	14.927	16.800
Wervingskosten	1.636	2.156	1.856
Interne kosten werving	2.174	2.047	1.728
Kosten beheer en administratie	1.692	1.610	1.611
Som van de lasten	17.539	20.738	21.996

Bestedingen t.b.v. doelstellingen

De bestedingen ten bate van doelstellingen bestaan uit bestedingen voor de activiteiten per KOERS-thema, Onderzoek & Innovatie, Patiëntenondersteuning, de teruggeboekte subsidies, toegerekende interne kosten en Communicatie.

De resultaten variëren per thema ten opzichte van de begroting. In de loop van het jaar wordt - mede door actuele ontwikkelingen en kansen die zich voordoen - pas echt duidelijk of projecten op geplande wijze door kunnen gaan of een andere invulling krijgen. Dit leidt tot verplaatsing van activiteiten/ projecten en geld tussen de thema's. In het jaarverslag wordt inhoudelijk meer ingegaan op de behaalde resultaten en toegekende subsidies.

Vanwege lagere inkomsten zijn de doelbestedingen in de prognose in augustus circa €1 miljoen naar beneden bijgesteld. Het thema beter behandelen is uitgesteld naar 2023. Lagere realisatie op de thema's Kinderen en Donatie & Transplantatie zijn gerelateerd aan minder capaciteit bij nieren.nl en Patiënt ondersteuning om de begrote activiteiten als gepland uit te voeren.

Onderbesteding op Onderzoek en Innovatie is het gevolg van een onverwacht laag aantal aanvragen in het Kolff+ programma. Deze hebben we tot op heden nog niet goed kunnen verklaren, buiten de inschatting dat capaciteitsproblemen bij de onderzoeksgroepen een rol hebben gespeeld. Daarnaast is ook hier bewust minder uitgegeven.

In totaal is er € 12 miljoen aan doelbestedingen (Zorg & Innovatie) uitgegeven.

Kosten communicatie en werving baten

De kosten van de afdeling Marketing & Communicatie worden via de kostenverdeling toegerekend aan 'communicatie ten behoeve van de doelstelling' en aan 'wervingskosten' (zie 4.6). Kostenverdeelstaat).

De kosten Marketing & Communicatie zijn bij alle doelgroepen lager. Vanwege een aantal vacatures was er lagere personeelscapaciteit en is er focus aangebracht. Daarbij kregen activiteiten met strategische waarde en projecten die belangrijk waren voor de baten prioriteit. Verder zijn er besparingen doorgevoerd en is er gestuurd op kostenbewustzijn. Concreet is er een grote publiekscampagne geschrapd. Een gepland evenement ging niet door vanwege een scheve balans tussen kosten en baten. Ook zijn er efficiëncyslagen gemaakt door hergebruik van content en door middelen simpeler uit te voeren. Er is meer geïnvesteerd in de loterijen.

De totale wervingskosten (€ 2,9 miljoen) bedragen 17,5 % van de geworven baten (€ 16,6 miljoen).

(In EUR x 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Particulieren	2.024	2.119	1.987
Middle en Major donors	87	110	71
Bedrijven en organisaties	51	113	68
Loterijenorganisaties	80	40	35
Communicatie	666	1.106	1.185
Totaal kosten marketing en Communicatie	2.908	3.488	3.347

Kosten beheer en administratie

Kosten van beheer en administratie zijn kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratievoering en die niet worden toegerekend aan de doelstelling of de werving van baten. Bij de kostentoe-rekening is de aanbeveling van Goede Doelen Nederland gevolgd. In onderstaande tabellen worden de bedrijfsvoering kosten (personeel, organisatie, huisvesting, etc.) gepresenteerd en verdeeld. De verdeelsleutel is gebaseerd op het gemiddelde aantal FTE per afdeling.

(In EUR x 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Personeelskosten	5.526	5.503	5.051
Huisvestingskosten	122	124	66
Kantoor- en algemene kosten	192	212	192
ICT kosten	665	833	665
Reis- en verblijfskosten	112	130	100
Werk door derden	420	225	167
Afschrijvingen	386	403	375
Totaal interne kosten	7.423	7.430	6.615

Verdeling interne kosten

(In EUR x 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Zorg & Innovatie	1.778	2.098	1.861
Communicatie	1.779	1.675	1.414
Fondsenwerving	2.174	2.047	1.728
Beheer & Administratie	1.692	1.610	1.612
Totale interne kosten	7.423	7.430	6.615

De kostenverdeelstaat (4.6) geeft een nadere specificering van de toerekening van de interne kosten.

Personeelskosten

Naast de maandelijkse salariëring ontvangen de medewerkers 8% vakantie-geld en een aantal secundaire arbeidsvoorwaarden zoals een pensioenregeling en opleidingsmogelijkheden. De Nierstichting kent geen dertiende maanduitkering of andere bonusregelingen.

(In EUR x 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Lonen en salarissen	3.065	3.697	3.433
Sociale lasten	640	817	671
Pensioenlasten	459	534	489
Overige personeelskosten	203	270	170
	4.366	5.318	4.762
Inhuur personeel	1.159	185	289
Totaal personeelskosten	5.526	5.503	5.051

De totale personeelskosten over 2022 zijn gelijk aan begroting. Openstaande vacatures zijn ingevuld met tijdelijk personeel. De kosten voor inhuur personeel zijn gelijk aan de besparing op salariskosten van openstaande functies.

Personeelsbezetting per sectie (gemiddeld 2022)

	FTE 2022	AWP 2022	Begroot FTE 2022	FTE 2021	AWP 2021
Bedrijfsvoering	19,9	24	22,2	20,6	25
Marketing & Communicatie	16,2	19	23,2	20,6	24
Zorg & Innovatie	16,9	19	17,9	17,6	21
Totaal	53,0	62	63,3	58,9	69

Dit betreft het gewogen gemiddelde over 12 maanden. Alle werknemers zijn binnen Nederland werkzaam. Per 31-12-2022 waren er 64 werkzame personen (op 1-1-2022 waren dat er 64).

Directiebeloning

Naam	T.A.J. Oostrom
Functie	Directeur

Dienstverband

Aard (looptijd)	Onbepaald
Uren	37,5
Parttime percentage	100
Periode	1-1-2022 t/m 31-12-2022

Jaarinkomen

Salaris	€ 120.369
Vakantiegeld	€ 9.630
Eindejaarsuitkering, 13e/14e maand	-
Totaal brutoloon	€ 129.999

De Raad van Toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt de Nierstichting de Regeling beloning directeuren van goede doelen-organisaties (zie [goededoelennederland.nl](https://www.goededoelennederland.nl)).

De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij de Nierstichting vond plaats door de Raad van Toezicht. Dit leidde tot een BSD-score van 495 punten met een maximaal bruto normjaarinkomen van € 173.960 (1 FTE/12 mnd.)

De voor de toetsing, aan de geldende maxima, relevante werkelijke jaarinkomen van de directie bedroeg voor T.A.J. Oostrom € 129.999. Deze beloning bleef binnen de geldende maxima.

Het jaarinkomen (€ 129.999), de belastbare vergoedingen/bijtellings (bijdrage ziektekosten en bijtelling privégebruik auto) ad € 9.528, de werkgeversbijdrage voor het pensioen ad € 20.183, de compensatie van het door gewijzigde pensioenwetgeving ontstane tekort in de pensioenopbouw € 4.233 en de sociale lasten € 11.320 bleven met een bedrag van € 175.263 binnen het in de regeling opgenomen maximumbedrag van € 221.400 per jaar.

De belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloning op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

Bezoldiging Raad van Toezicht

Aan leden van de Raad van Toezicht worden geen bezoldigings toegekend of presentiegelden verstrekt, noch zijn aan leden van de Raad van Toezicht leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Overige interne kosten

De huisvestingskosten zijn gelijk aan de begroting. Onderhoud en energie-kosten waren hoger, maar door lagere kantoorbezetting zijn de schoonmaak-kosten lager. De kantoorkosten en reis- en verblijfkosten zijn iets lager dan begroot. De advieskosten zijn € 200.000 hoger dan begroot. Dit zijn grotendeels kosten voor extern advies en begeleiding KOERS.

De ICT kosten zijn lager dan begroot omdat er ICT projecten zijn uitgesteld naar 2023.

Saldo financiële baten en lasten

(In EUR x 1.000)	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2022	2022	2021
Baten			
Intrest Obligaties	103	120	124
Intrest banken	-21	-5	-2
Dividenden	65	75	53
Koersresultaten	-2.094	-	670
Totaal baten	-1.947	190	845
Bankrente en -kosten	60	60	61
Kosten vermogensbeheer	44	50	53
Diverse lasten	28	-	21
Totaal	-2.080	80	710

Vanuit de doelstelling gaat de Nierstichting meerjarige verplichtingen aan voor financiering van wetenschappelijk onderzoek. De toegezegde financierings worden over een reeks van jaren uitgekeerd. De uit te keren gelden worden aangehouden om in de toekomst aan deze verplichtingen te kunnen voldoen. Naast de langlopende subsidieverplichtingen dient het belegd vermogen ook ter dekking van de reserves. Beheer van deze gelden moet zorgvuldig plaats-vinden, zodat de hoofdsom in stand blijft. Om de vermindering door inflatie

tegen te gaan en daarnaast ook nog extra opbrengsten te realiseren, wordt het geld met een laag risicoprofiel belegd.

De opbrengsten komen jaarlijks aanvullend op de overige inkomsten beschik-baar voor besteding aan de doelstelling. Ultimo 2022 bestonden de belegde middelen uit aandelen en obligaties. Het beleggingsbeleid is vastgelegd in een beleggingsstatuut.

Het jaar 2022 was een turbulent beleggingsjaar. Zowel de aandelenkoersen als de obligatiekoersen zijn sterk gedaald. Koersresultaat op obligaties en aan-delen betreft het verschil tussen aanschafwaarde en de beurskoersen op het moment van rapportage. Koersresultaten worden niet begroot.

De vermogensbeheerders hebben over 2022 een netto rendement behaald van -13,2 procent (Triodos Bank) en -12,9 procent (Rabobank).

Resultaatverdeling

Het resultaat is als volgt bestemd:

(In € duizend)	Reserves			
	Continuïteit	Reserve KOERS	Impact investerings	Reserve Vruchtgebruik
1 januari 2022	6.700	2.834	700	774
Mutaties				
Koers gerelateerde projecten M&C		-382		
Koers gerelateerde projecten Z&I		-1.323		
Stelselwijziging waardering nalatenschappen	-1.197			
Herwaardering vruchtgebruiken				-112
Investering Patient One			213	
Resultaatverdeling	1.093	-1.129		
Totaal mutaties	-105	-2.834	213	-112
31 december 2022	6.595	-	913	662

4.6 Kostenverdeelstaat

(In EUR x 1.000)	Doelstelling		Kosten van werving		Beheer en administratie	Werke-lijk	Begro-ting	Werke-lijk
	Zorg en Innovatie	Commu-nicatie	Eigen fondsen-werving	Acties derden	Interne kosten	2022	2022	2021
Subsidies	7.208	-	-	-	-	7.208	9.421	12.034
Uitbesteed werk	-	-	1.556	80	-	1.636	2.156	1.856
Communicatie	-	1.273	-	-	-	1.273	1.732	1.490
Personeelslasten	1.341	1.278	1.563	-	1.343	5.525	5.503	5.051
Huisvestingslasten	39	25	30	-	28	122	124	66
Kantoor- en algemene lasten	61	39	48	-	44	192	212	192
ICT lasten	99	234	286	-	46	665	833	665
Reis- en verblijfslasten	14	36	44	-	19	112	130	100
Werk door derden	100	88	107	-	125	420	225	167
Afschrijvingen	123	79	96	-	88	386	403	375
Totaal	8.985	3.052	3.730	80	1.692	17.539	20.739	21.997
Percentage van de totale lasten	51%	17%	21%	0%	10%	100%	100%	100%

In de kostenverdeelstaat worden alle kosten van de Nierstichting, inclusief bedrijfsvoeringkosten, verdeeld over de rubrieken in de Staat van Baten en Lasten.

Goedkeuring en kwijting van het ter zake gevoerde bestuur

De Raad van Toezicht keurt de onderhavige jaarrekening, inclusief de balans en staat van baten en lasten goed en verleent de directie kwijting ter zake van het gevoerde bestuur in 2022.

Raad van Toezicht d.d. 15 mei 2023:

De heer dr. P.L. Batenburg, voorzitter

De heer mr. G.H. Verbeek

De heer ing. R.A. Adolfsen MBA

De heer dr. O.J.M. Maathuis

Mevrouw mr. J. Prijs

Mevrouw mr. E. Baghery

Mevrouw mr. S. Kalisingh

Ondertekening Jaarverslag

De heer drs. T.A.J. Oostrom

Directeur Nierstichting

Bussum, 15 mei 2023

4.7 Onafhankelijke controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht van Nierstichting Nederland

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Nierstichting Nederland te Bussum gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Nierstichting Nederland op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende instellingen.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1. de balans per 31 december 2022;
- 2. de staat van baten en lasten over 2022; en
- 3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van Nierstichting Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ 650.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 650. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Utrecht, 15 mei 2023

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,
w.g.

J. de Groot MSc RA

4.8 Financieel overzicht vijf jaar Nierstichting

(In EUR x 1.000)	Werkelijk 2022	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020	Werkelijk 2019	Werkelijk 2018
Baten					
Baten van Particulieren	14.472	13.769	18.361	16.640	18.811
Baten van Bedrijven en organisaties	155	216	222	267	323
Baten van andere organisatie zonder winststreven	214	4.546	191	48	105
Baten van Subsidies van Overheden	-	1.018	512	450	800
Baten van Loterijenorganisaties	1.713	1.647	1.967	1.417	1.478
Som van de geworven baten	16.555	21.197	21.252	18.821	21.516
Overige baten	13	31	3	0	0
Som van de baten	16.568	21.228	21.255	18.821	21.516
Lasten					
Besteed aan de doelstellingen					
Zorg en innovatie	8.985	13.896	12.792	11.006	11.687
Communicatie	3.052	2.904	2.903	3.489	3.709
Totaal Bestedingen t.b.v. doelstellingen	12.037	16.800	15.694	14.494	15.396
Wervingskosten	3.810	3.585	3.588	4.363	4.652
Kosten beheer en administratie	1.692	1.611	1.605	1.566	1.331
Som van de lasten	17.539	21.996	20.886	20.424	21.379
Saldo voor financiële baten en lasten	-971	-767	369	-1.603	137
Saldo financiële baten en lasten	-2.080	710	434	1.161	-250
Saldo van de baten en lasten	-3.051	-57	803	-442	-114

4.9 Begroting 2023

(In EUR x 1.000)	Begroting	Werkelijk
	2023	2022
Baten		
Baten van Particulieren	16.235	14.472
Baten van Bedrijven en organisaties	185	155
Baten van andere organisatie zonder winststreven	400	214
Baten van Subsidies van Overheden	800	-
Baten van Loterijenorganisaties	1.685	1.713
Som van de geworven baten	19.305	16.555
Overige baten	-	13
Som van de baten	19.305	16.568
Lasten		
Besteed aan de doelstellingen		
Zorg en innovatie	10.132	8.985
Communicatie	3.069	3.052
Totaal Bestedingen t.b.v. doelstellingen	13.201	12.037
Wervingskosten	3.851	3.810
Kosten beheer en administratie	1.703	1.692
Som van de lasten	18.755	17.539
Saldo voor financiële baten en lasten	551	-971
Saldo financiële baten en lasten	55	-2.080
Saldo van de baten en lasten	606	-3.051
Bestemming saldo van de baten en lasten		
Continuïteitsreserve	606	-105
Reserve KOERS		-2.834
Reserve INZET	-	-
Reserve Vruchtgebruik	-	-112
Herwaarderingsreserve Beleggingen	-	-
TOTAAL	606	-3.051

Bijlagen

Statutaire doelstellingen

Sinds de oprichting in 1968 werkt de Nierstichting aan deze statutaire doelstellingen:

- voortdurende verbetering van de behandeling van nierziekten;
- voortdurende verbetering van de weerbaarheid van nierpatiënten;
- bevorderen van transplantatiemogelijkheden;
- bevorderen van de preventie van nierziekten;
- bevorderen van wetenschappelijk onderzoek;
- materiële ondersteuning van nierpatiënten;
- belangenbehartiging van nierpatiënten.

De Nierstichting is gevestigd in Bussum en werkt met meerjarenprogramma's aan de realisatie van deze doelstellingen. We doen daarvoor gerichte investeringen, formuleren heldere ambities en werken projectmatig. Zo zetten we op gestructureerde wijze alles op alles ter verbetering van de kwaliteit van leven van nierpatiënten en ter preventie van nierziekten.

In 2022 hebben er geen wijzigingen in de statutaire doelstellingen plaatsgevonden.

Organisatie Nierstichting en verantwoordingsverklaring

Eind 2022 werkten bij de Nierstichting 64 medewerkers (54.3 FTE) aan het verbeteren van het leven van nierpatiënten en het voorkomen dat er meer nierpatiënten bijkomen.

De directeur (statutair bestuurder) stelt samen met het managementteam (zie 3.1) het beleid van de Nierstichting vast en zorgt voor de aansturing van de medewerkers en de vrijwilligersorganisatie (ruim 36.000 vrijwilligers). De directeur is eindverantwoordelijk en legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht (zie hieronder).

Onze Raad van Toezicht werkt onbezoldigd; het salaris van de directeur voldoet aan de norm uit de Code van Goed Bestuur voor Goede Doelen van Stichting Goede Doelen Nederland.

Samenstelling managementteam

Naam	Functie	Datum in dienst	Nevenfuncties
Tom Oostrom	Directeur / voorzitter MT	01/08/2005	• Voorzitter bestuur Neokidney Foundation* • Voorzitter Raad van Commissarissen Nextkidney* • Secretaris bestuur Nieren.nl* • Lid board of directors (Patient advocate) RegMedXB* • Lid board of directors European Kidney Health Alliance (EKHA)* • Vicevoorzitter Adviesraad voor de topsector Life Science & Health* • Lid Raad van Toezicht Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG)** • Lid Kerngroep Transitie Proefdiervrije Innovatie (Ministerie van LNV)* • Lid Strategische Adviesraad van TNO Gezond leven* • Lid Maatschappelijke adviesraad Medical Delta* • Lid Raad van Toezicht Goede Doelen Nederland* • Voorzitter Stichting Loterijen Volksgezondheid (SLV)* • Lid bestuur stichting Aanwending Loterijgelden Nederland (ALN)* • Lid Regiegroep Goede doelen Platform*
Mischa Hornman	Manager Bedrijfsvoering	01 /11/2015	• Lid Commissie Bedrijfsvoering & Financiën Goede Doelen Nederland*
Wouter Eijgelaar	Manager Zorg & Innovatie	23/10/2017	• Lid Taskforce Infectieziekten bij de Samenwerkende Gezondheidsfondsen*
Jasper de Boom (a.i.)	Manager Marketing & Communicatie	2022-2023	• Expert partnerships & Communicatie Stichting Cycling 4 Climate • Lid bestuur RC Utrecht Kromme Rijn

*Uit hoofde van de functie bij de Nierstichting

**Ontvangt hiervoor jaarlijks een vergoeding van € 9.000 die ten goede komt aan de Nierstichting.

Rol en invulling van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van de Nierstichting en de algemene gang van zaken. Ook staat zij de directeur terzijde met advies over beleidsvoornemens. Naast de beschikking over algemene toezichthoudende kwaliteiten en affiniteit met onze missie en ambities, streeft de Nierstichting bij de samenstelling van de Raad van Toezicht naar een evenwichtige bezetting vanuit diverse disciplines: gezondheidszorg, marketing, bedrijfsleven, juridische zaken en financiën. Een inhoudelijke toelichting op de taken en verantwoordelijkheden van de Raad van Toezicht is vastgelegd en bekrachtigd in de statuten van de Nierstichting.

De leden van de Raad van Toezicht vervullen hun functie onbezoldigd: zij ontvangen geen salaris voor hun inzet. Wel mogen zij reiskostenvergoeding vragen. Zij worden benoemd en ontslagen door de Raad van Toezicht. De benoeming geldt voor vier jaar. Herbenoeming is eenmalig mogelijk voor maximaal vier jaar. Een lid van de Raad van Toezicht mag geen persoonlijke relatie (familie of sociale kring) hebben met de directeur; daarop wordt ook toegezien.

In 2022 kwam de Raad van Toezicht 5 keer bijeen. Tijdens de vergaderingen zijn onder meer de jaarrekening en het jaarverslag 2021 besproken, de gezamenlijke KOERS en het transitietraject met de Nierpatiënten Vereniging Nederland (NVN), het jaarplan en de begroting 2023 en de management-rapportages en de WBTR. Ook agendeerde de Raad van Toezicht een aantal onderwerpen waarover ze uitgebreider in gesprek ging met de directeur en het Management Team: merkontwikkeling, scenario's inkomstenontwikkeling, Kritische Succes Factoren en Kritische Prestatie Indicatoren en ontwikkelingen loterijstelsel. Het NextKidney-management deed in alle vergaderingen van de Raad van Toezicht verslag van de voortgang van het project.

Tijdens de strategie dag op 12 oktober 2022 zijn de directeur en het bestuur van de NVN uitgenodigd. Toen is er gesproken over de samenwerking tussen de NVN en de Nierstichting, de gezamenlijke KOERS en de transitie. Ook is met een aantal belangrijke stakeholders gesproken over kinderen met een nierziekte.

De auditcommissie van de Nierstichting adviseert de Raad van Toezicht over het financiële beleid. Zij bespreekt onder andere de jaarrekening, financiële beleidsvoorstellen, het beleggingsbeleid en het functioneren van interne systemen (risicobeheersing en controle). Ook bespreekt de auditcommissie de jaarrekening met de onafhankelijk accountant. In de auditcommissie zitten minimaal twee leden van de Raad van Toezicht, de directeur (vast lid), de manager Bedrijfsvoering (vast lid) en de manager Financiën (vast lid). De Raad van Toezicht benoemt de commissieleden voor een periode van vier jaar. De commissie is in 2022 vijf keer bijeengeweeest; de leden hebben tussentijds contact.

Samenstelling Raad van Toezicht						
Naam	Functie	Discipline & achtergrond	Aantreden	Aftreden	Termijn	(Neven)functies
Dr. P.L. Batenburg	Voorzitter Raad van Toezicht	Gezondheidszorg	10-2016	10-2020 10-2024	1e 2e	• Voorzitter Raad van Toezicht Oogziekenhuis Rotterdam • NIAZ Qmentum auditor • Voorzitter Raad van Commissarissen Dijklander Ziekenhuis Hoorn/Purmerend • MfN Registermediator • Partner Board Room Consultancy Zorg • voorzitter Raad van Commissarissen Diabetes Nederland.
G.H. Verbeek	Voorzitter audit-commissie	Bedrijfsleven / Ondernemer	12-2015	12-2019 12-2023	1e 2e	• Raad van Advies YARD ENERGY Group BV
Ing. R.A. Adolfsen MBA	Lid	Bedrijfsleven / Ondernemer	08-2016	08-2020 08-2024	1e 2e	• Eigenaar BV Intraspect • Voorzitter stichting Levende Namen Lochem
Dr. O.J.M. Maathuis	Lid	Marketing & Communicatie	02-2018	02-2022 02-2026	1e 2e	• Merkspecialist – De Positioneersadviesbureau voor merkpositionering. • Lid Raad van Toezicht Gezondheidscentrum Kersenboogerd te Hoorn (2018) • Lid Ledenraad van Le Champion (sportorganisatie)
Mr. J. Prijs	Lid	Bedrijfsleven / Ondernemer	02-2019	02-2023 02-2027	1e 2e	• Managing Partner bij FranklinCovey Benelux • Lid Raad van Toezicht Hogeschool iPabo in Amsterdam / Alkmaar • Vrijwilliger in werkgroep urethraleppen van de NVN
Mr. E. Baghery	Lid	Advocatuur	09-2022	09-2026	1e	• Advocate bij Legal Notes, gespecialiseerd in ondernemingsrecht en governance • Council Stichting kinderen met een beperking • Senior-jurist Commissie Daadwerkelijke Schade (Toeslagenaffaire) • Finalist Legal Award 2021 • Auteur 'Jurisprudentie burgerlijk procesrecht' • Lid platform 'Diversiteit en Inclusie' bij de Nederlandse Orde van Advocaten
Mr. S. Kalisingh	Lid	Wetenschapper in de medische informatiekunde	09-2022	09-2026	1	• Senior program officer bij de Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) • Projectleider werkgroep Diversiteit & Inclusiviteit • Redactielid van Robot Magazine

Vermogensbeleid

De Nierstichting is een professionele non-profit organisatie die onderzoeks- en patiëntenzorgprogramma's ondersteunt en financiert. Projecten en (wetenschappelijk) onderzoek worden bijna volledig gefinancierd uit giften van particulieren en bedrijven. Om te zorgen dat de Nierstichting haar verplichtingen voor bijvoorbeeld onderzoek kan nakomen - ook als de inkomsten tegenvallen - zijn financiële reserves noodzakelijk.

Reserves en fondsen

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een reserve en een fonds. Wanneer door een derde aan een deel van de middelen een specifieke bestemming is gegeven betreft het een fonds. Wanneer het bestuur van een instelling een bestemming aan de middelen heeft gegeven, is er sprake van een reserve. Uitgangspunt is dat geen reserves worden gevormd zonder vooraf bepaalde bestemming en dat reservering van middelen wenselijk is voor de continuïteit van steun aan de doelstelling. Het aanhouden of opbouwen van reserves is dan ook slechts in een beperkt aantal gevallen toegestaan.

Richtlijn voor de jaarverslaggeving RJ650 onderscheidt vier verschillende reserves:

- Continuïteitsreserve;
- Bestemmingsreserve;
- Herwaarderingsreserve;
- Overige reserve.

Continuïteitsreserve

Een continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en dient als zekerheid voor het voortbestaan van de organisatie of voor eventuele afbouw van activiteiten. De Nierstichting vermeldt in de toelichting bij de balans de door haar noodzakelijk geachte omvang van de continuïteitsreserve en ook de daaraan ten grondslag liggende veronderstellingen.

De continuïteitsreserve wordt berekend op basis van 0.75 keer de begrote werkkosten. Aanvullend wordt beoordeeld of een hogere reserve noodzakelijk is op basis van de analyse van geïnventariseerde risico's zoals in het reguliere risicomanagement zijn vastgesteld.

De continuïteitsreserve wordt gemaximeerd op een bovengrens van anderhalf maal de jaarkosten van de werkorganisatie. Deze jaarlijkse kosten van de werkorganisatie worden bepaald aan de hand van:

- subsidies en bijdragen, afdrachten, aankopen en verwervingen, uitbesteed werk en publiciteit en communicatie worden volledig meegenomen, uitgezonderd dat deel dat wordt toegerekend aan de doelstelling;
- personeelskosten, huisvestingskosten, kantoor en algemene kosten en afschrijvingen en rente worden volledig meegenomen inclusief het gedeelte dat aan de doelstelling wordt toegerekend.

Toevoegingen aan de reserve zijn slechts toegestaan indien de hoogte van de reserve lager is dan de meerjarig door de Raad van Toezicht vastgestelde norm. De norm wordt bijgesteld, met goedkeuring van de Raad van Toezicht, zodra hiervoor op basis van nieuwe meerjarenstrategie en -begroting noodzaak ontstaat.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves worden gevormd om gelden te oormerken voor een specifiek doel. Bij de vorming van een bestemmingsreserve wordt een duidelijk doel omschreven en wordt de looptijd van de bestemmingsreserve bepaald. Het bestuur stelt de vorming van de reserve voor en de Raad van Toezicht stelt deze vast.

Fondsen

Fondsen zijn reserves bestemd door derden. Een Fonds op Naam is een schenking aan een goed doel, ook genoemd het 'hoofdfonds', met een gerichte opdracht.

De schenker bepaalt zelf de naam van het fonds (vaak de eigen naam of de naam van een dierbare) en de aan het 'hoofdfonds' gerelateerde doelstelling (bijvoorbeeld een bepaald onderzoek). De schenker kan ook zelf bepalen hoeveel geld het fonds uitgeeft. Het doel van het Fonds op Naam moet over het algemeen wel passen binnen de doelstelling van het 'hoofdfonds'. Het 'hoofdfonds' zorgt ervoor dat het geld in het Fonds van Naam besteed wordt aan het specifieke doel en draagt zorg voor de administratieve afhandeling.

Beleggingsstatuut

Referentiekader

In dit statuut wordt het referentiekader geschetst dat geldt voor de invulling van de effectenportefeuille van de Nierstichting. Het beleggingsstatuut heeft drie functies:

- 1 het beleggingsstatuut is het kader waarbinnen de vermogensbeheerder kan opereren;
- 2 met behulp van het beleggingsstatuut kan het vermogensbeheer worden getoetst;
- 3 het beleggingsstatuut is ondersteunend bij de uitleg van het beleggingsbeleid van de Nierstichting.

Dit referentiekader omvat drie typen criteria die in volgorde van belangrijkheid worden toegepast bij de samenstelling en beoordeling van de beleggingsportefeuille:

1. Algemene criteria

- 🔴 **Rendement:** Een zodanige samenstelling van de portefeuille dat een zo optimaal mogelijk rendement wordt gerealiseerd. In dit criterium worden ook de kosten van het vermogensbeheer meegenomen.
- 🔴 **Spreiding:** Door een brede spreiding wordt het eventuele beleggingsrisico zoveel mogelijk beperkt.
- 🔴 **Risicobeperking:** Een zodanige samenstelling van de portefeuille dat hoge risico's worden vermeden.

2. Uitsluitingscriteria

- 🔴 **Potentiële reputatieschade:** Het beleggingsbeleid mag geen negatieve gevolgen hebben voor de reputatie van de Nierstichting. Wat met dit criterium samenhangt is dat de Nierstichting in haar beleggingsbeleid niet in negatieve zin wil afwijken van andere (gezondheid)fondsen.
- 🔴 **Niet uitlegbaar:** Het beleggingsbeleid moet uitlegbaar zijn. Ook al wijkt het af van het beleid van andere (gezondheid)fondsen, als bestuurder en auditcommissie erachter staan en het beleid uitlegbaar vinden, dan is dat, zeker met het oog op publiciteit, belangrijk om mee te wegen bij de samenstelling van de portefeuille.

3. Voorkeurscriteria

- 🔴 **Missie-gerelateerd:** Bij de samenstelling van de portefeuille worden fondsen of aandelen betrokken die kunnen bijdragen aan de inhoudelijke doelstellingen die de Nierstichting nastreeft (bijvoorbeeld de ontwikkeling van de draagbare kunstnier). In plaats van uitsluiting van bedrijven als gevolg van de duurzaamheidstoets is dit dus een positief criterium.
- 🔴 **Duurzaamheid:** Bij duurzaam beleggen gaat het erom dat de gevolgen voor mens en milieu worden meegewogen bij het beleggingsbeleid. Duurzaam beleggen wordt ook wel maatschappelijk verantwoord beleggen of ethisch beleggen genoemd.

Met de volgordelijkheid die hierboven is aangebracht, wordt aangegeven dat de algemene criteria voor de gehele portefeuille gelden en dat pas daarna wordt gekeken welke fondsen en/of aandelen worden uitgesloten dan wel de voorkeur hebben. Uiteraard trachten we een optimale mix te realiseren waarbij recht wordt gedaan aan zoveel mogelijk van de zeven criteria. Deze volgordelijkheid houdt concreet in dat bijvoorbeeld het criterium duurzaamheid niet ten koste mag gaan van rendement. Met andere woorden: bij (vrijwel) gelijk rendement heeft duurzaamheid de voorkeur. Daarmee kiezen we ervoor om vooral pragmatisch duurzaam te beleggen.

Handreiking Verantwoord Vermogensbeheer Fondsenwervende Instellingen

Goede Doelen Nederland heeft een Handreiking geformuleerd voor haar leden. Het is een advies aan de leden. Het is aan de bestuurder van een fondsenwervende instelling of die rekening wil houden met niet-financiële overwegingen bij het beheer van het vermogen. In de Handreiking onderscheidt Goede Doelen Nederland algemene en bijzondere duurzaamheidscriteria. Overigens is het begrip duurzaamheid in de handreiking nogal opgerekt en hangt het ook samen met de door ons geformuleerde criteria ‘reputatie’ en ‘uitlegbaarheid’.

Nierstichting

Postbus 2020

1400 DA Bussum

info@nierstichting.nl

(035) 697 80 00

NL 70 INGB 0000 0880 00

nierstichting.nl

Facebook.com/nierstichting

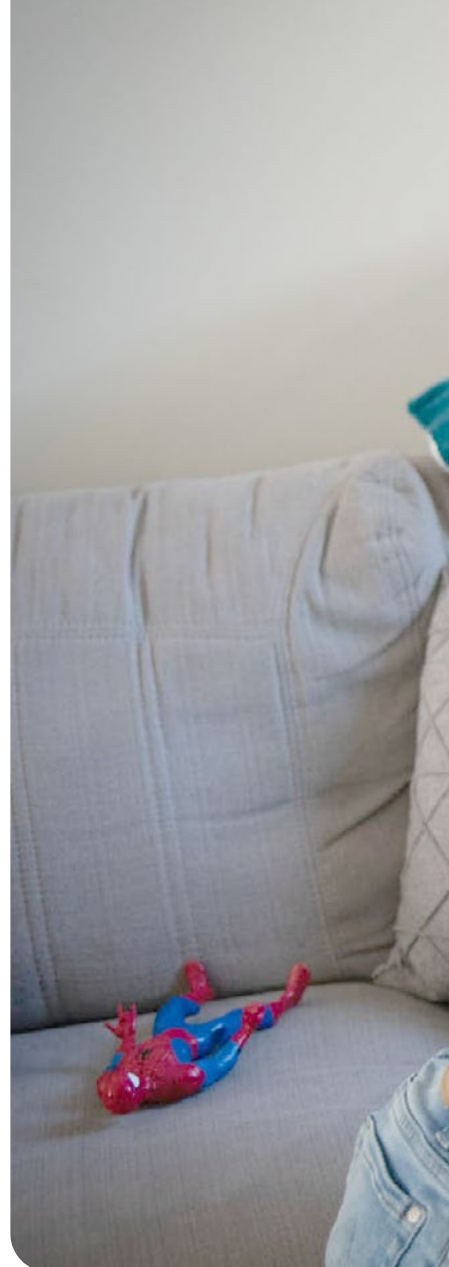
Linkedin.com/company/nierstichting-nederland/

Twitter.com/nierstichting @Nierstichting

Youtube.com/nierstichting

Instagram.com/nierstichting_nederland

KvK-nummer: 41197093

Informatie nieren en nierziekten:

infonierziekten@nierstichting.nl

nieren.nl

NIERSTICHTING

Je nieren zijn je leven.